ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3923 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 27 / 8 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1899 27 ՌԱՄԶԱՆ 1316 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

درعلیه ده غلطه ده (آره وولك) غزته سی اداره خانه سی
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորաշունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ և է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղ.ռ
» » » վեցամսեայ. 70 »
» » » եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրք
» » » վեցամսեայ. 20 »
Դրամի փոխարէն փոստայի թուղթ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փոխ 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ԶԷՆԸՆԿԷՑՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ Պ. ՍԹԷՏԻ ՀԵՏ

Զէնընկէցութեան ծանօթ առաջարկին առթիւ, Ռուսիոյ կայսրէն վերջ՝ Անգլիացի հրապարակագիր Պ. Սթէտի անունը ամէնէն շատ կը յիշուի: Ընթերցողները գիտեն արդէն թէ Պ. Սթէտ ինչ հսկայ խորհուրդ մը յղացած է՝ Ամերիկայի և Եւրոպայի նշանաւոր անձերուն գաղափարը ներկայացնելու համար գումարուելիք դեսպանախորհուրդին: Եւ այս օրերս երբ լրագիրներուն մէջ այնքան յաճախ կը տեսնեմ իր անունը, միտքս կու գայ իրեն հետ ունեցած առաջին տեսակցութիւնս:

Անկէ իբր ութը տարի առաջ, Լոնտոն ուսանող եղած միջոցիս, օրին մէկը թղթակիցներու յատուկ տեսակ մը աներեսութեամբ գացի «Ռըվիւ օֆ Ռըվիւս»ի խմբագրատունը: Արեւելքի թղթակից կամ աշխատակից էի, և ասիկա կարծես ինծի իրաւունք կու տար անվեհեր մտնել ո՛ և է խմբագրատուն, հոգ չէ թէ իմ թերթիս անունն իսկ անծանօթ ըլլար հոն: Ֆլիթ Սթրիթը խմբագրատուններու փողոցն է. անկէ քանի մը քայլ դէպ ի գետը, կը մտնեմ նշանաւոր ամսաթերթին խմբագրատունը: Դռնապանէն սկսելով մինչեւ խմբագրապետին առանձին սենեակը՝ դէմս ելլողին կու տամ պատրաստ պատասխանս՝ «Թղթակից Արեւելք օրագրի»: Եւ ճաքէթիս աջ ու ձախ գրպաններն ալ մէյ մէկ Արեւելք դրած եմ, կէսէն աւելին դուրս կախուած, ֆրանսերէն տառերով «Arévélk»ն ալ տեսանելի դիրքի մը մէջ:

Խմբագրապետին սենեակին դրան առջեւ «մուտքը արգիլուած է»ն լսածիս պէս, չունչս բռնուեցաւ կարծես: Բայց թղթակից մըն էի և պատճառ մը չունէի քաշուելու խմբագրէ մը: Դուռը կը զարնեմ, և խորունկէն լսուող «Come in»ին աւարտելուն չսպասելով ներս կը մտնեմ, կրցածիս չափ բարեձեւ խոնարհութիւնով մը կը բարեւեմ Պ. Սթէտը և հարկ չի կայ ըսել թէ կը ներկայացնեմ ինքզինքս իբրեւ Արեւելքի թղթակիցը: Կատարեալ քաղաքավարութեամբ և յարգանքով կ'ընդունի զիս. միայն կ'ուզէր գիտնալ թէ . . . Հնդկաստանի ո՛ր մասին մէջ կը հրատարակուէր Արեւելքը: Եւ տեղը եկաւ որ ա՛լ դուրս հանէի արդէն կէս մէջքով գրպանէս դուրս կախուած օրինակը և երկու խօսքով հասկցնէի իրեն՝ իմ և թերթիս ազգութիւնը:

Եթէ գտած ընդունելութիւնս շատ պաղ ըլլար, բոպէ մը առաջ անկէ առնել քալելէ անդին բան մը չէր մնար հարկաւ ինծի: Բայց, հաւատացէ՛ք, ատանկ չէր: Ուստի քաջալերուեցայ առաջարկել իրեն որ պզտիկ դեր մը ունենայի իր թերթին մէջ: Պ. Սթէտ ստեղծող միտք մըն է, և իր «Հանդէս Հանդիսից» անուն ամսաթերթին մէջ եւրոպական այլ և այլ ազգերու հանդէսներու ամսական պարունակութիւնը կը հրատարակէր: Փափաք մը ունեցեր էի որ այդ ցանկին մէջ ամէն ամիս երեւնար նաեւ հայ հանդէսներու պարունակութեան մտիտ ցանկը: Առաջարկս անմիջապէս ընդունեց Պ. Սթէտ և պատուիրեց որ ստացած կամ ստանալիք հայ թերթերուս բաժանորդագիններուն մասին գրեմ իրեն նամակով մը: Ատոնք ըրի, և ինքն ալ յաջորդ օրը ինծի ղրկեց ներկայացուցած բոլոր թերթերուս բաժնեգինը: Եւ այդ օրէն սկսայ առնել հայ ամսաթերթերն ու շաբաթաթերթերը, ու ամէն ամիս կանոնաւորապէս իրեն կը ղրկէի անոնց պարունակութեան անգլիերէն ցանկը: Ամբողջ տարի մը այսպէս շարունակեցի և նոյն իսկ սովորական հայ ընթերցողներու անծանօթ հանդէսներու պարունակութեան ցանկը հրատարակուած կը տեսնէի Ռըվիւին մէջ:

Պարզ է հարկաւ թէ աշխարհիս այլեւայլ կողմերը հրատարակուող թերթերուն պարունակութիւնը հրատարակելով՝ Ռըվիւն նպատակ ունէր ծանօթացնել այդ թերթերը և իրենց պարունակութիւնը՝ թերթին հազարաւոր ընթերցողներուն, որոնք եթէ ուզէին պիտի կրնային ապսպրել աս կամ ան հանդէսը՝ աս կամ ան յօդուածին համար: Չեմ ստուգած տակաւին թէ հայ հանդէսներու ցանկին Ռըվիւին մէջ հրատարակուելէն նոր ապսպրանքներ եղա՞ն հայ խմբագիրներու. բայց գէթ Ռըվիւն ստակովը՝ Արեւելքի թղթակիցին կու գային կարգ մը հայ թերթեր:

Եւ այդ առթիւ, ամէն ամիս հայերէն հանդէսներու պարունակութեան ցանկը պատրաստած միջոցիս քաշած նեղութիւնս: Բաւական չէր թերթին անունը գրել միայն. այդ ամսուան բովանդակութիւնն ալ դնելու էր: Ողջ ըլլային Վենետիկի ու Վիէննայի ամսաթերթերը. անոնց պարունակութիւնը ճոխ էր և շլացուցիչ. անոնցմով կը մխիթարուէի միշտ. թէեւ Վենետիկի ամսաթերթը քիչ մը դժուարացուց խնդիրը յօդուածներու միօրինակ վերնագրով մը, զոր կը դժկամակէի նոյնութեամբ թարգմանել ամէն ամիս:

Թիֆլիզի ամսաթերթ մը գործիս կու գար. հոն կային ուսումնասիրութեան մօտեցող յօդուածներ. թերթը մեծածաւալ էր և բովանդակութեան ցանկը միշտ պատկառելի կ'ըլլար, յօդուածներուն վերնագիրները շլացուցիչ, իսկ յօդուածագիրներուն անունները (անգլիերէնով) միսթիքական՝ պարզապէս, իրենց եանցերովը, զորս անգլիերէնի վերածելը այնքան դժուար չէ ինչքան արտասանելը: Իսկ Էջմիածնի ամսաթերթը բնաւ գործիս չէր գար. մանաւանդ որ, եթէ չեմ սխալիր, ատեն մըն ալ անգլիացի քարոզիչի մը քարոզը կը թարգմանէր, և ատով կը լեցնէր թերթին մեծ մասը, մնացած մասն ալ «լուրեր»ով, զորս թարգմանելը շատ օգտակար ու շահեկան գործ մը չէր կրնար ըլլալ:

Պոլսոյ պարբերական հրատարակութիւններն էին Բիւրակն և Ծաղիկ. առաջինին պարունակութիւնը միշտ ճոխ կը գտնէի. թէեւ, խօսքը մէջերնիս, յօդուածներու ոմանց պարունակութիւնը լոկ վերնագրին բառերովը կրնար բացատրուիլ: Շաբաթաթերթ Մասիսը քիչ մը փոխեց Պոլսական թերթերու վիճակը, ինչքան ատեն որ կեանք ունեցաւ:

Վերջը վերջը, կարծեմ «Ռըվիւ օֆ Ռըվիւզ»ի խմբագիրն ալ համոզուեցաւ (ես՝ արդէն իրմէ կանուխ համոզուած էի) թէ հայ հանդէսներու պարունակութեան ամէն ամիս հրատարակուիլը անհրաժեշտ պէտք մը չէր իր ընթերցողներուն համար: Յաջորդ տարին նամակով մը (կը հասկնաք հարկաւ թէ աս անգամ դրամ չի կար մէջը) կ'իմացնէր ինծի թէ ուրախ պիտի ըլլար եթէ իրեն ղրկէի հայերէն հանդէսներուն անունները, հասցէները և բաժանորդագրութեան պայմանները, անոնց աշխատակիցներուն վրայ պզտիկ ծանօթութիւններով: Երեք տարի յաջորդաբար այդպէս ըրի, և տարուէ տարի կը հրատարակուէին ղրկած տեղեկութիւններս՝ «Ցուցակ Աշխարհի հանդէսներու» անուն ստուար հատորի մը մէջ: Եւ առտու ու իրիկուն ըլլալով՝ չորրորդ տարին եկաւ ու հայ հանդէսներու մասին այլ եւս ինծմէ տեղեկութիւն ուզող չեղաւ:

Անկէ մինչեւ այս օրերս, ո՛չ Սթէտի անունը լսած էի և ո՛չ ալ իր թերթը տեսած էի: Զէնընկէցութիւնը միայն պատճառ եղաւ որ այս յիշատակները արձանագրեմ, Սթէտի անունին այս միջոցիս մեր թերթերու մէջ յաճախակի երեւնալուն առթիւ:

Պարսիզակ Ա. Գ.

ԱՄԱՆՈՐԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳՆԵՐ

ԳԱՒԱՌՆԵՐԷՆ

ԱՐԱԲԿԻՐ, 10 Յունուար.

«Արաբկիրի ձմեռը Տօնին ու Կաղընդին է» կ'ըսուի հոս. և այդ կծող, չոր ու փուսկիւլլի — ինչպէս կը կոչեն տեղացիք — ցուրտ օրերէն էր այս տարուան Կաղանդի ուրբաթը: Այսու ամենայնիւ աս արգելիչ պատճառ մը չէր, որ կարենար զրկել նոր տարիի օրուան եկեղեցիէն՝ մեր աւանդապահ ժողովուրդը, որ միշտ կը պահէ իր սրտին մէջ նոր տարիի հետ կապ ունեցող բոլոր աւանդութիւնները և մանաւանդ այն՝ գաւառացիի հաւատքը թէ այս օրուան ո և է մէկ ընթացքն ու արարքը ունակութիւն կ'ըլլայ և մինչեւ տարեգլուխ կը շարունակէ: Տեղապահ Տ. Մուշեղ Ծ. վարդապետը պերճախօս լեզուով մը նոր տարին բացատրելէ և իբրեւ բարի մարդ ու քաղաքացի ապրելու պայմանները յիշեցնելէ վերջ, ժողովուրդը կը հրաւիրէ օգուտ քաղել տօնական օրերու պատեհութենէն և հասկնալ այն լեզուն, որով մեզի կը խօսին բարի օրինակները:

Եկեղեցիի աւարտումէն ետքը, հայ և բողոքական Որբանոցի աշակերտներ, եկեղեցիէն ուղղակի առաջնորդուեցան հայ որբանոցը՝ ուր արդէն կանխած էին Տ. Մուշեղ վարդապետ, Քաղաքական Ժողով, Բողոք. Հայոց քարոզիչ Պատուելի Պետրոս և Բողոքական Հայոց երեւելիները: Երկու որբանոցները ու աշակերտները դէմ առ դէմ կեցած էին. իրենց մանկական սիրուն, փայլուն աչուկներով կարծես եղբայրական սէր ու բարեւ կը փոխանակէին և ամենուն դէմքին վրայ կը կարդացուէր գոհունակութեան արտայայտիչ նշան մը: Չենք կրնար չյիշել հոս, անցողակի կերպով, երկու որբանոցներու մանուկներուն ալ զգեստի մաքրութիւնը, պարկեշտ կրթութիւնը և փայլուն դէմքերը որոնք զգալապէս աչքի կը զարնէին՝ իբր արդիւնք կանոնաւոր սնդառութեան: Երախտագիտութիւն բարերարներու և շնորհակալութիւն հսկող մարմիններու և դասատուներու: Հանդէսը կը սկսի, մանուկները կ'երգեն դէմ դիմաց, որմէ ետքը լռութիւն մը կը պատէ բոլոր ներկաները և ամենուն աչքերուն մէջ խոնաւութիւն մը կը տեսնուի. որբերու մելանուշ ու տրտմաբաղդեցիկ շեշտերէն ներկաներուն սրտերը յուզուած են:

Նախ խօսեցաւ Գեր. Մուշեղ վարդապետ, օրուան յարմարութեամբ, աղոց բացատրելով տարիներու հոլովման ընթացքէն իրենց քաղելիք դասը, և իրենց տարիքին ու սրտին վրայ անոնց ընելիք ազդեցութիւնը: Նոյն իմաստով յետոյ խօսեցաւ Պատուելի Պետրոս, ուրկէ վերջ երգերը վերսկսան: Հանդէսը վերջացաւ որբերու տանձի, խնձորի, չամիչի, շաքարի կաղանդչէքով, ուրկէ բաժին մըն ալ աղջիկ որբերու հանուած էր, իրենց ղրկուելու համար: Նոյն թափորը Որբանոցէն Առաջնորդարան գնաց ուր ներկայացան ուսումնասարանի աշակերտները՝ դասատուներու խումբին հետ, և նոր տարիի առթիւ Տեղապահ Ս. Հօր ձեռքը համբուրեցին, ի դիմաց ուսանողաց գրուած հակիրճ և իմաստալից ձօն մը մատուցանելով:

—Տեղապահ Ս. Հայրը, սրտի մօտիկ այս վարդապետը՝ որուն բարեմասնութիւնները և տիպար եկեղեցականի մը վայել հանրածանօթ ընթացքը ներբողել աւելորդ կը համարինք, չի բաւականանար միայն որբերը ուրախացնելով ու մխիթարելով. իր մտքին ու մտածման առարկան է քաղքիս աղքատներուն հոծ բազմութիւնը: Եկեղեցիին բեմէն և ամէն օր ու ամէն տեղ խօսած յորդորներու և հրաւէրներու արդիւնք՝ իբր նպաստ նախապէս հետզհետէ Առաջնորդարան հասած դրամ ու ապրանք աղքատներու բաշխելէ յետոյ, երբ կը տեսնէ տակաւին անդին անմասն —գիւղացի թէ քաղաքացի— աղքատներու ու կարօտներու երկար շարք մը, չի վարանիր, և հակառակ ձմրան սաստկաշունչ ցուրտին, ձիւնին ու բուքին (որ կը շարունակուի օրերէ ի վեր, և որ խափանած, գոցած է ճամբայ ու անցք) ընկեր առնելով ժողովրդեան համակրելի Տ. Թոռնիկ քահանան և Քաղ. Ժողովոյ ատենապետ Մարտիրոս էֆ. Այճեանը, որ սկիզբէն ի վեր աջակից գտնուած է իր փորձառութեամբն ու գործունէութեամբը, քալելով կ'երթայ տունէ տուն և կը հաւաքէ նպաստները և երբ կը տեսնէ որ տօնը կը մօտի ու առանձին այցելութեամբ չպիտի կրնայ գոնէ քիչ շատ բարեկեցիկ (հարուստ չունինք արդէն) ընտանեաց պատիլ, կը նստի Թաղին մէջ տուն մը և մինչեւ իսկ շուկային մէջ յարմար խանութ մը, կը կանչէ այն մարդիկը որոնց ցանկը նախապէս պատրաստած է, և անոնց կարողութեան համեմատ կը պահանջէ և կ'առնէ ինչ քանակութեամբ որ կ'ուզէ: Ահա փոխադարձ համակրանքի գեղեցիկ նմոյշ մը: Այսպէս երբ Առաջնորդարանի բոլորտիքը հաւաքուած կարօտեալները կը զգեստաւորէ, ինքն ալ գոհ սրտով կ'իջնէ եկեղեցի, և արդէն Ճրագալոյցի իրիկունն է:

—Զինուորական տրոց տարի մը ևս յետաձգման կայսերական շնորհը զոր Ս. Պատրիարք Հայրը հեռագրով մը կը հաղորդէր տեղւոյս առաջնորդարանին ալ, երախտագիտութեան և շնորհակալութեան անկեղծ զգացումներով լեցուց բոլոր Արաբկիրցիներուն սիրտը: Այս առթիւ Ծննդեան Ճրագալոյցի երեկոյին առաջ. Տեղապահ Ս. Հայրը ժողովրդին ծանուցանելով Վեհ. Սուլթանին այս շնորհը, հրաւիրեց շնորհակալու զգացումներով աղօթել Օգոստափառ Վեհապետին կենացը: Այս բարեմաղթութիւնները կատարուեցան սրտագին «ամէն»ներով:

—Ուրախութեամբ դիտուեցաւ նաև որ Արաբկիրի Որբանոցին աշակերտներուն թիւին վրայ հատ մըն ալ աւելցած է ի հաշիւ Տարտանելի բարեսէր ազգայնոց:

Կ. ՏԻՐԱՑՈՒՐԵԱՆ

ՍԻՎՐԻ-ՀԻՍԱՐ, 21 Յունուար.

Արեւելքի մէջ կարդալով Վանայ Թղթակցին կողմէ գրուած «Ընտանեկան Տօնացոյց»ը, իբր գաւառացի կը փութամ Սիվրի-Հիսարի սովորութիւններէն ալ Կաղանդի հակիրճ նկարագրական մը ղրկել:

Կաղանդը՝ տեղական բարբառով «Աւետիս» ինչպէս ուրիշ տեղեր, հոս ալ ունի իր անսովոր ոգեւորութիւնը: Ամէն տուն, ամէն դասակարգ իր բաժինը ունի այդ ուրախութեան մէջ, մանաւանդ պզտիկներու հրճուանքը աննկարագրելի է, վասն զի այդ օրը տնեցիները սովորականէն կանուխ կ'արթննան նոյն հաւատքով թէ բաղդերնին արթուն կ'ըլլայ և նոյնը կը շարունակուի բոլոր տարին: Մանուկները արեւածագէն առաջ կ'ելլեն և կաղանդը իրենց հօր ու մօր աւետելէ ետքը՝ կը վազեն կանխաւ որոշուած տեղ մը ուր կը հաւաքուին 5—10 տղաք՝ իրենց տոպրակը ուսերնէն կախուած և կը սկսին շարան պարան ման գալ դռնէ դուռ և այցելել քաղքին բոլոր տուները «Նէնէ Աւետիս» կանչելով և կաղանդչէք պահանջելով: Տանտիկինը ըստ սովորութեան այդ ինքնակոչ հիւրերը սիրով կ'ընդունի և անոնց տոպրակին մէջ կը լեցնէ, նուշ, ընկոյզ, փշատ և չամիչ: Բայց հազիւ մանուկներու այդ ջոկը դրան սեմէն դուրս ելած է, և ահա երկրորդ, երրորդ և չորրորդ ջոկ մըն ալ կը մտնէ ներս. վերջապէս տանտիկինը զանոնք ալ միեւնոյն կերպով մեծարելով կը ճամբէ: Այս տեսարանը կը շարունակուի մէկ քանի ժամ: Իրիկունը կարելի եղածին չափ շուտ կ'ընթրեն և կը սկսին այցելութեան երթալ (ընդհանրապէս հոս նոր տարին շնորհաւորելու համար գիշերը կ'այցելեն իրարու): Շատ մը պատանիներ և տղաք դեկտ. 31 ի մութին մէջ կ'ոլորտին տանիքներու վրայ, իրենց հետ ունենալով տոպրակ մը և կուժ մը, հաստ և երկայն չուանով կապուած, զոր վար կը կախեն երդիքներէն. տնեցիք ինչ որ կրնան կը լեցնեն տոպրակին մէջ (նուշ, փշատ, չամիչ) և կուժին մէջն ալ գինի լեցնելով, վեր քաշել կու տան, երբեմն ալ կատակի համար տոպրակին մէջ քար և կուժին մէջ ջուր կը լեցնեն. բայց պատանիները ա՛լ աւելի խորամանկ՝ ջուրը ու քարը վար կը նետեն: Այսպէս մինչեւ ժամը 4—5 ուրախութեամբ կաղանդը կը տօնեն: Կաղանդի առտուն մութնլուսին խմբովին եկեղեցի կը դիմեն, ուր երկիւղածութեամբ աղօթելէ ետքը տուն կը դառնան:

Չմոռնամ նաև ըսել թէ քանի մը տարիէ ի վեր հաստատուած սովորութեան մը համաձայն, այս տարի ալ մանչերու վարժարանին սրահին մէջ հոծ բազմութիւն մը հաւաքուած էր Սիվրի-Հիսարի ուսեալ երիտասարդներէն, Թաղական և հոգաբարձու կրկին ժողովներէն բաղկացած, նոր տարին շնորհաւորելու համար: Ուսուցչական մարմին և վարժարանին բարձրագոյն կարգերուն կողմէ ճառախօսութիւններ տեղի ունեցան այս առթիւ և հանդէսը փակուեցաւ երգով մը:

Ն. Տ. ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐՈՒՆ

Մեր գաւառի պատ. բաժանորդներէն կը խնդրենք որ անյապաղ իրենց չվճարուած բաժնեգինները ուղարկեն մեզի: Հակառակ պարագային, պիտի ստիպուինք թերթերու առաքումը դադրեցնել:

Նաեւ գաւառի մեր պատ. գործակալներէն ալ կը խնդրենք որ եթէ բաժանորդներէ գանձուած դրամ ունին քովերնին, ժամանակ չկորսնցնելով ղրկեն:

ՍՈՒՐԲ ԵՐԿԻՐ

ԵՒ

ԻՐ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԱՅՐԵՐԸ

Բեթէլ. — Հերմոն. — Յակոբայ ջրհոր. —Գեբաղ եւ Գարիզին լեռներ. —Աբրահամու կաղնին. —Յովսէփի գերեզմանը:

ԺԲ

Բեթէլ (Տուն Աստուծոյ), այժմ Պէյթին, Պաղեստինի ամենահին քաղաքներէն մէկն է, գրեթէ չորս ժամ հեռու Երուսաղեմէն՝ անոր հիւսիսային կողմը: Այս տեղն էր որ Ղովտ բաժնուեցաւ Աբրահամէն, իրենց հովիւներուն մէջ պատահած կռուին պատճառաւ: Այս տեղ Յակոբ տեսաւ իր երազին մէջ այն խորհրդաւոր սանդուղը՝ որուն վրայ հրեշտակները ելլէջ կ'ընէին: Այս տեղ մեռաւ Ռեբեկայի դայեակը՝ Դեբովրա, ու թաղուեցաւ կաղնիին ներքեւ՝ որ կոչուեցաւ յետոյ «Կաղնի սգոյ»: Այստեղ Յակոբ, Միջագետքէն վերադարձած ժամանակ, սեղան մը կանգնեց Եհովային, և օծելով զայն՝ Բեթէլ անուանեց նոյն տեղը՝ որուն առաջին անունն էր Լուզ: Սամուէլ ամէն տարի Բեթէլ կ'երթար և ժողովուրդը կը դատէր: Բեթէլի մէջ ծնած է Հիէլ՝ որ յետ կործանման Երիքովի, վերականգնեց զայն Աքաաբի ժամանակ: Բեթէլի մէջ էր որ անբարիշտ Յերոբովամ՝ բաժնուելով Դաւթի տունէն, ոսկի հորթ մը կը պաշտէր, և երբ մարգարէն եկաւ իմացնելու՝ թէ իր կանգնած սեղանը պիտի կործանի, Յերոբովամ ձեռքը երկնցուց մարգարէն կասեցնելու համար, բայց յանկարծ չորցաւ այն ամբարիշտ ձեռքը և կռապաշտական սեղանը մէջտեղէն երկուքի բաժնուեցաւ:

Երիքովէն Բեթէլ երթալու ճանապարհին վրայ էր որ յանկարծ երկու գայլեր Բեթէլցի տղոց վրայ յարձակելով՝ բզքտեցին զանոնք՝ որ արհամարհած էին Եղիսէն, նախատալից խօսքեր ուղղելով անոր:

Ն. Դարուն մէջ Բեթէլ աննշան փոքրիկ գիւղ մըն էր որուն վրայ կատարուած էին արդէն մարգարէներուն գուշակութիւնները. նոյնը կը մնայ նաև մինչեւ այսօր երեք հարիւր չափ բնակիչներով:

Բեթէլի մէջ դարաւոր երկու աւերակներ կան, որոնց մէկը եկեղեցի մըն է, Յակոբայ երեւցած տեսիլքին տեղւոյն վրայ, անյայտ ժամանակներու մէջ շինուած, իսկ միւսն է Պորճ էլ-Մաուճի կոչուած աւերակները՝ ուրտեղ հաւանօրէն Աբրահամ կանգնած էր իր վրանները, և յանուն Աստուծոյ հաստատած էր սեղան մը քաղքին արեւելեան կողմը՝ ուր կը գտնուին այժմ յիշեալ աւերակները:

Բեթէլէն Նապլուս (Սիւքեմ) երթալիք ճանապարհին վրայ Բեթէլէն գրեթէ վեց ժամ հեռու կը տեսնուի Մեծն Հերմոն իր ձիւնապատ գագաթով զոր Արաբները կը կոչեն «Ճէպէլ-էլ-Շէյխ»:

Պաղեստինի մէջ ամէն լեռներէ բարձր է Հերմոն և արժանի սաղմոսերգու մարգարէին հոգեշունչ նուագներուն—«Զհիւսիս և զծովս դու արարեր, Թաբօր եւ Հերմոն յանուն քո ցնծասցեն» —յիրաւի ա՛յնքան ցնծալից է Հերմոն իր պերճափայլ երեւոյթովը ու հսկայ երկնաբերձ դիրքովը՝ սպիտակազգեստ հարսի մը նման, պաղպաջուն արեւուն ճառագայթներէն:

Սիւքեմայ հովտին բերանը կա՛յ ու կը մնայ տակաւին Յակոբայ ջրհորը (Պիր-Եագուպ) Գարիզին լերան ստորոտը, աւերակներով ծածկուած և երեք չորս ոտք բարձր ու հին պատով մը շրջափակուած ուր, նախնական ժամանակներու մէջ, եկեղեցի մը կայ եղեր: Յակոբ Միջագետքէն վերադարձին, այս դաշտին մէջ կանգնեց իր վրանները ու հարիւր ոչխար տալով Սիւքեմացիներուն նոյն դաշտը գնեց ու փորեց յիշեալ ջրհորը:

Յակոբայ զաւակները Սիմէոն և Ղեւի, այստեղէն գացին իրենց վրէժը լուծելու Սիւքէմի բոլոր այր մարդերէն այն նախատինքին համար զոր Եմովրի որդին Սիւքէմ, Յակոբայ կոյս աղջկան՝ Դինայի ըրաւ: Այստեղ նաև եկաւ Յովսէփ՝ Մամբրէի հովտէն, իր եղբայրները փնտռելու և գտաւ Դովթայիմի մէջ ուր վաճառուեցաւ Իսմայէլացիներուն: Վերջապէս Յակոբ, իր մահուան անկողնին մէջ, այս դաշտն էր որ կտակեց իր Յովսէփ որդւոյն, և Իսրայէլացիները Եգիպտոսէն ելլելով հո՛ն թաղեցին Յովսէփի ոսկորները:

Այս դաշտը այժմ իսկ, նախնի ժամանակներու պէս կը մշակուի և յոյժ բարեբեր է:

Հեղինէ այս դաշտին մէջ, ջրհորին վրայ, եկեղեցի մը շինել տուած է որ մինչև 730 թուականը կանգուն կը մնայ եղեր: Ասոր աւերակներուն մէջ տակաւին կը տեսնուին կրանիթ սիւներու մեծամեծ բեկորներ:

Յակոբայ ջրհորին հիւսիսային կողմը կ'երեւայ Գեբաղ լեռը՝ Միջերկրական ծովէն 915 մէթր բարձրութեամբ, որուն վրայ բնաւ չեն նշմարուիր հնութեանց հետքեր: Այս լերան արեւելեան ստորոտը աղբիւր մը կայ ուսկից հիանալի ջուր մը կը բղխի՝ անզուգական՝ բաղդատմամբ Պաղեստինի միւս ջուրերուն, և զոր տեղացիք Այն-Ասքար կ'անուանեն: Յեսու այս լերան վրայ կանգնեց սեղան մը՝ անտաշ քարերով՝ երբ Քայի (*) քաղաքը առաւ, ողջ մատոյց Եհովային և Սեղանին քարերուն վրայ գրոշմեց Բ. Օրէնքը:

Յիշեալ ջրհորին արեւմտեան կողմէն կ'երեւայ Գարիզին լեռը 2650 մէթր բարձր Միջերկրականէն:

Շմաւոնի, Ղեւիի, Յուդայի, Իսաքարայ, Յովսէփի և Բենիամինի ցեղերը այս լերան վրայ բնակեցան օրհնութիւններ կարդալու համար՝ ըստ տնօրէնութեան Յեսուայ: Սիկիմայ (Սիւքէմ) գլխաւորը այս լերան վրայ տաճար մը կանգնեց որ քար գայթակղութեան դարձաւ Հրէից և Սամարացւոց միջեւ: Այս տաճարը Քրիստոսէ 170 տարի առաջ մեհեան եղաւ Արամազդայ և 200 տարի յետոյ կործանուեցաւ:

Գարիզինը Գեբաղէն բաժնող հովտին բերանը գիւղ մը կայ՝ որ «Պալաթա» կը կոչուի: Պալաթա կամ Պելութա կը նշանակէ կաղնի, և այս պատճառաւ կ'աւանդեն թէ այս տե՛ղն էր այն կաղնին որուն վրայ Աբրահամ Սեղան կանգնեց Աստուծոյ:

Յակոբայ ջրհորէն տասը վայրկեան հեռու դէպ ի հիւսիսակողմը, Յովսէփայ գերեզմանն է շրջափակի մը մէջ առնուած, որուն մէջ ձիւնասպիտակ որմածոյ շէնք մը կայ փոքրիկ ու կրածեփ, որուն ներքեւ ամփոփուած են Նահապետին ոսկորները ըստ բացատրութեան Աստուածաշունչ Ս. Գրոց:

Յակոբայ ջրհորէն՝ դէպ ի հիւսիսային արեւմուտք, գրեթէ կէս ժամուան ճանապարհ հեռու է Նապլուս՝ նախկին Սիւքէմ՝ որուն վրայ պիտի գրեմ յաջորդ յօդուածով:

Երուսաղէմ Վ. ՐՈՑԲ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ԱՂԱՆՈՒՐ

Իտալացեալ հայ կոմսուհի բանաստեղծ Վիկտորիա Աղանուրի վրայ՝ մօտերս իտալացի բանասէր մը Ծիովաննի Փանէվացցի, Ppofili di scrittrici italiane գրքին մէջ կը խօսի, ուսկից հետեւեալ տողերն ի հետաքրքրութիւն բանասիրաց քաղելով կը թարգմանենք.

«Աղանուր՝ Իտալիոյ առաջին քերթողուհին է, ոչ ոք ատոր կ'ընդդիմանայ: Դատաստաններս չէ յանդուգն, ուրիշներ զայն արտասանեցին: Կոմսուհին Լարա անուանեց զնա ամենառաջին(primissima) մեր բանաստեղծուհիներուն մէջ. և համակրելին Բոգգի ըսաւ՝ թէ Աղանուր մէկն է այն կանանց որ ամէնէն աւելի մօտեցան արուեստի կատարելութեան անմատչելի ժայռին. Եօլանտա, գիտնալով թէ պիտի զբաղիմ Աղանուր օրիորդին վրայ գրելու, փութայ ինծ գրելու թէ ճիշդ նշանին կը զարնէի՝ եթէ Իտալիոյ առաջին քերդողուհին անուանէի զինքը: Առիթ քաղեցի Եօլանտայէն խնդրելու իրեն մէկ կարծիքը. իր ազնուութեամբն ընդունեցայ զայն փութով, և չեմ ուզեր ծածկել իմ ընթերցողներէս. «Վիկտորիա բանաստեղծ է հոգւով բարձր և խորին ներշնչմամբ, եզական գաղափարներով, դարձուածոց մաքրութեամբ և փափկութեամբ, շարադրութեան զարմանալի չափով, որու մէջ աւելի կտրուկ կ'երեւի, առանց երբեք իր մտածութիւնը զոհելու: Ինծ համար (և չէ միայն ինծ համար) առաջին է իտալացի քերթողուհեաց մէջ, որովհետեւ ունի վսեմութիւն և շնորհք, զգացումն առանց կեղծ խանդաղատանքի, կորով առանց կծուութեան:»

Եւ ի՜նչ յօդուածներ չգրեցին Աղանուրին համար Նենչիոնի՝ որ իրեն երկրորդ վարժապետն եղաւ (Ծանելլայի մահուընէ վերջ), Տէ Կուպեռնաթիս, Տ'Իսէնկարտ: Կամ ի՛նչ աղէկ բան մնաց՝ որ չըսեն իրեն վրայ, Բարտուչչի, Ֆոկացցարօ, Ֆամալի, Ֆրամէլլերդօ, Ծերար, Պարպիերա: Եւ մի՞թէ չնուիրեցի՞ն Վիկտորիա Աղանուրին՝ Փանցաքի՝ գեղեցիկ ոտանաւորներ, խեղճ Ծանելլան՝ իր քերթութեանց վերջին տպագրութիւնը, և մօտերս Եօլանտա՝ իրեն Խորհրդաւոր հարսերը: Չընծայե՞ց միթէ անոր՝ Չէզարէ Փասքարէլլա՝ իրեն Զգայուն պտոյտը ութսունեւօթի նոր Ծաղկաքաղին մէջ, և Կրէյլի՝ իրեն Առի-

---

(*) Քայի, Քանանացւոց քաղաքն էր, Բեթէլի արեւելեան կողմը: Այժմ բոլորովին անյայտ:

ճէյէն ոտանաւորները։ Եւ միթէ Աղանուր չէ՞ր՝ որ կ'ընդունէր (1896 ապրիլ) ուրիշ պատիւ մ'ալ, Վենետկեան կաճառին (Ateneo Veneto) պատուիրակ անդամ ընտրուելու պատիւը։

Վիկտորիա Աղանուրի քնարը զօրաւոր է, ուժով և թրթռուն, մտածող կնոջ մը հարազատ, ճշգրիտ, պայծառ արտայայտութիւնն է. քիչ ոտանաւորներ կու տան մեզ այն գոհութիւնը, զոր կ'ունենանք Աղանուրինները կարդալով։

Աղանուրին քնարը չի նմանիր անոնց որ ամէն օր կը կարդացուին, այդ չափազանց շնորհք է. անոր մէջ կայ նախանձելի, անհասանելի կատարելութիւն մը. կայ բնականութիւն դարձուածոց, նիւթերու ապշեցուցիչ նորութեան հետ, չես գտներ երբեք հնութիւն և նմանութիւն, երբեք արուեստակութիւն, ամենևին փուճ խօսքեր ու մտածութիւններ, կարկատումներ ու զոհեր։ Աղանուր քերթող մ'է, ունի աշխոյժ, խանդ, եռանդուն երեւակայութիւն, լայն յօժարամտութիւն, պայծառ դատողութիւն, սեպհական պատկերներ և արտայայտութիւն սահուն ու ախորժելի։

Վիկտորիա Աղանուր լաւ կը գրէ նաև արձակը, և հիմա այլ ևս իրեն համբաւը զենիթը գտած է. ասոր ապացոյց է այն իրողութիւնը՝ որ նշանաւոր հեղինակներ պատիւ համարեցան իրենց՝ մեր (ձե՞ր թէ մեր) ամենաքաջ քերթողուհին թարգմանելը։

Եթէ Վիկտորիա Աղանուր տեղի տայ իրեն եղած թախանձանաց, յաղթէ իւր յամառ վհատութեան, չափազանց համեստութեան, և մէկ հատորի մէջ հրատարակէ բոլոր իր ոտանաւորները, քննադատութիւնը ինքզինքը պիտի գտնէ գերագոյն մտքի մ'առջեւ, հանճարի մը դիմաց որ ուրիշներու վրայէն արծուոյ նման կը թռչի, և ընթերցողները, որ անթիւ պիտի ըլլան, պիտի գոչեն զարմացած Կոմսուհի Լարայէն հետ «Ո՛վ գաղափարական մեր Վիկտորիա»։

Ճիովաննի Գանէվացի այսպիսի գնահատական տողերով իւր գրիչն յառաջ կը տանի հայ բանաստեղծ կոմսուհւոյն վրայ։

(Բազմավէպ)

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻՈՅ ԹԱԳՈՒՀԻԻՆ ԳԱՀԱՃԱՌԸ — Լոնտոնէն կը հեռագրեն փետր. 6 թուականով.

«Անգլիոյ Թագուհիին գահաճառը որ վաղը պիտի կարդացուի Խորհրդարանին մէջ, կը յայտարարէ թէ Անգլիա միւս ազգերուն հետ խաղաղասէր յարաբերութիւններ ունի։ Ն. Վեհափառութիւնը համակրական խօսքերով կը յիշէ Աւստրիոյ կայսրուհիին մահը. անհրաժեշտ կը դատէ բարեփոխել անգլիական օրէնքները՝ ծայրայեղներու նկատմամբ. կը յիշէ նաև ընդհանուր զինընկէցութեան համար Չարին հրաւէրը, զոր ընդունած է Անգլիա։

ՍԸՐ ՔԱՄԲԷԼ ՊԷՆԸՐՄԷՆ.—Լոնտոնէն երկուշաբթի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ պատերազմական նախկին նախարար Պ. Քամպէլ Պէնըրմէն Երեսփ. Ժողովին մէջ ազատականներու պետ ընտրուած է փոխանակ Սըր Ուիլեըմ Հարքորթի։

ՓԻԼԻՊՊԵԱՆՆԵՐԸ.—Օթիս զօրավարը Մանիլայէն հեռագրեր է Ուաշինկթըն թէ կացութիւնը շատ հանդարտ է և մտահոգութեան պատճառ մը չի կայ. թէ քաղքին մէջ ու շրջակայքը անդորրութիւն կը տիրէ. թէ կիրակի օրը բնիկներու կողմէ կատարուած յարձակումները ետ մղուած են. թէ ամերիկեան զինուորները գրաւեր են ապստամբներու ամրոցները և թէ ճակատամարտներուն ընդհանուր արդիւնքը նպաստաւոր է ամերիկացիներուն։

—Ամերիկեան ծերակուտական Պ. Սբունէր անցեալ շաբթու երկար և բուռն ճառ մը խօսեցաւ՝ սպանեւամերիկեան հաշտութեան դաշնագրին վաւերացմանը ի նպաստ։ Ուրիշ ծերակուտական մը Պ. Թիլման որ «Ակուինալտոյի ծերակուտականը» կը կոչուի, Փիլիպպեաններու անկախութեան ջերմ պաշտպան մը ըլլալուն համար, խիստ ճառ մը արտասանեց նոյն արշիպեղագոսի գրաւմանը դէմ։

ՍՊԱՆԵԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ.—Մ. Նահանգաց Ծերակոյտը երեք քուէի մեծամասնութեամբ վաւերացուց սպանեւամերիկեան հաշտութեան դաշնագիրը։

—Նիւ Եորքի առեւտրական Սենեակին անդամները, աղերսագիր մը ղրկելով Ուաշինկթըն, խնդրեցին վաւերացնել հաշտութեան դաշնագիրը։

ՔՈՒԲԱ.—Մ. Նահանգաց պատուիրակ Պ. Բորթէր և քուպացի զօրավար Մաքսիմօ Կոմէզ համաձայներ են Քուպայի ապստամբական բանակը ցրուելու համար։ Յունուար 31ի խորհրդակցութեան հետեւանքով, Մաքսիմօ Կոմէզ հեռագիր մը ուղղեց Պ. Մաք Քինլիի թէ կը խոստանայ գործակցիլ բանակը ցրուելու և Մ. Նահանգներուն տուած երեք միլիոն տոլարը զինուորներուն բաշխելու համար։ Կոմէզ նաև հեռագրեց Պրուք զօրավարին թէ Հավանա պիտի երթայ անոր աջակցելու համար։

Պ. Բորթէր սա յայտարարութիւնը ըրած էր Մաքսիմօ Կոմէզի, ամերիկեան կառավարութեան կողմէ.— «Քուպա հիմակ ունի առեւտրական և ճարտարարուեստի ազատութիւն։ Նախագահ Մաք Քինլի, Քուպայի մաքսային սակերը հաստատելու գործը ինծի յանձնելով, հրամայեց՝ Մ. Նահանգաց նախամեծարութիւն տուող յօդուածներ չդնել։ Քուպա կատարելապէս ազատ է ապրանք գնել որ տեղէն որ ուզէ և աժան գտնէ։ Զինուորական վարչութեան տեղ քաղաքային վարչութիւն մը պիտի հաստատուի կարելի եղածին չափ շուտով։»

Կոմէզ ընդունեց այն առաջարկութիւնը թէ քուպացի սպաները գաւառներուն մէջ ամերիկացի սպաներուն աջակցին՝ դումարներուն բաշխման համար։ Երեք միլիոն տոլարը ամսաթոշակներու ի հաշիւ չի վճարուիր, այլ իբր օգնութիւն և քաջալերութիւն մը, որպէս զի քուպացի զօրքերը իրենց զէնքերը կղզին ժողովին կամ անոր ներկայացուցիչներուն յանձնեն։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.—Բեդերսպուրկէն կը գրեն Թայմզի թէ ռուս լրագիրները հրատարակած են թարգմանութիւնը նամակի մը զոր ուղեւոր մը գրեր է Թիէն-Ցինի չինական լրագրի մը, Ռուսիոյ կողմէ Մանչուրիոյ գրաւման առթիւ։ Ամէն կողմ զինուորական պահականոցներ հաստատուած են. Նիու-Չուանկէն մինչեւ Վլատիվոսթոք և Չիֆայէն մինչեւ Կիրին։ Ամէն բան կազմակերպուած է զինուորական եղանակով և ամէն կողմէ Խազախներ կը տեսնուին։ Ամրաշէն երկու գումարտակ ռազմագիտական ճամբայ մը կը շինեն փութով, լեռներու վրայէն մինչեւ Քորէա։ Մանչուրիի երկաթուղիին շինութիւնը առաջ կը տարուի։ Գիծին վրայ հսկող Խազախները իրենց նիզակներուն վրայ կը կրեն ռուսական դրօշ մը, չինական վիշապով։

—Զօրավար Եունկ-Լի, որ մայր թագուհիին հաւատարիմ պաշտօնատարներէն է, աչքէ կ'անցնէ իր կառավարած նահանգին Շի-Լիի զօրքերը։ Զօրավարը անցեալ հինգշաբթի այցելեց Եուան-Սոր Քէյի բանակատեղը ուր Չինու ամէնէն լաւագոյն նկատուած զինուորները կը կենան։

ՔԱՐԼՈՍԵԱՆՆԵՐԸ.—Տոն Քարլոսի մէկ կուսակիցը հետեւեալ յայտարարութիւնները ըրեր է Նիւ Եորք Հէրըլտի թղթակցին.

«Քարլոսեան կուսակցութիւնը իր և ոչ մէկ յոյսերէն ձեռնթափ եղած է։ Եթէ նորէն սահմանադրական երաշխաւորութիւն տրուի մեզի, կրնանք դիւրութեամբ քանի մը օրէն պատկառելի բանակ մը հանել Սպանիոյ հիւսիսային գիւղերուն, Արակոնի, Քաթալոնիայի և Քասթիլլըյի մէջ. Գալով դրամի, Քարլոսեան կուսակցութիւնը իր մէջ շատ հարուստներ ունի. ասոնք բնաւ պիտի չվարանին զոհողութիւններ ընել, իրենց սիրելի եղած խորհուրդներուն իրագործման համար։ Կղերականութիւնը եթէ ամբողջովին մեզի հետ ալ չէ, չի կրնար մեզի դէմ բան մը ընել, վասն զի քարլոսեանութիւնը ամէնէն աւելի կաթոլիկ կուսակցութիւն մըն է։ Զինուորական տեսակէտով մեր կազմակերպութիւնը կատարեալ է, բայց ամէն բան պատրաստ ըլլալէ ետքը պայքարը պիտի սկսինք։ Մենք առաջին ճակատամարտին ժամը ու տեղը կարենալ որոշելու մեծ առաւելութիւնը ունինք։ Մնաց որ տոն Քարլոս ալ առանձին պիտի չի գայ։»

ԲԵՆՏԸՐՍՊՈՒՐԿԻ մէջ մայիսին նաւային վարժարան մը պիտի հաստատուի, Ֆրանսայի նաւային վարժարանին ձեւով։ Վեց հարիւր աշակերտ պիտի ընդունուին։

ԱՆԳԼԻՈՅ ազատականներու ակումբին հացկերոյթին մէջ, անցեալ հինգշաբթի ազատական նախկին նախարար Սըր Հէնրի Ֆօուլէր խաղաղասէր ու հաշտարար ճառ մը խօսելով, մաղթեց որ մօտ ժամանակի մէջ համաձայնութիւն մը գոյանայ Անգլիոյ և Ռուսիոյ միջեւ։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.— Standard կ'ըսէ թէ Վիքթորիա Թագուհիին մօտերս հարաւային Ֆրանսա կատարելիք ուղեւորութիւնը կ'ապացուցանէ թէ Անգլիոյ և Ֆրանսայի միջեւ եղած դժուարութիւնները կարգադրուելու վրայ են։ Նախարարները, կը յարէ Standard, անշուշտ խորհուրդ պիտի չտային Ն. Վեհափառութեան Ֆրանսա երթալ, եթէ մօտաւոր ապագայի մը մէջ ծանր անհամաձայնութիւններ նախատեսէին Ֆրանսայի հետ։

ՎԱՏԻԿԱՆ.—Անցեալ հինգշաբթի առտու Պապը ներկայ գտնուեցաւ յոգնեցուցիչ արարողութեան մը, որ է Տեառնընդառաջի տօնին առթիւ օրհնել այն մոմերը որոնք Վատիկանի նուէր կը տրուին զանազան կողմերէ։ Այդ մոմերը ներկուած են, մէկ քանին արուեստագէտներու կողմէ։ Պապը զանոնք նուէր կը ղրկէ Վատիկանի մօտ գտնուած դեսպաններուն և քանի մը վանքերու։ Մոմերը օրհնելու արարողութիւնը սովորականէն աւելի տեւեց, վասն զի Լէոն ԺԳ. գրեթէ բոլոր ներկայացուցիչներուն հետ խօսեցաւ։ Պապը շատ զուարթ էր և կ'ուզէր ցոյց տալ թէ յիշողութիւնը տեղն է և այս տեսակ պարագաներու մէջ անգամ մը տեսածները չի մոռնար։

ՍԷՆ—Բօլի (Մինէզօթա, Մ. Նահանգներ) արքեպիսկոպոս Տ. Այրլանտ Հռոմ հասաւ և այսօրերս Պապին պիտի ներկայանայ։ Արքեպիսկոպոսին ուղեւորութեան գլխաւոր պատճառն է Քուպայի և Փիլիպպեաններու կաթոլիկներուն կացութիւնը։ Ներկայ պարագաներուն մէջ Տ. Այրլանտի ներկայութիւնը ճշմարիտ դէպք մը կը համարուի, վասն զի 1892էն ի վեր Հռոմ չէ գացած։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ.—Վանդզլապէնի դեր-կառավարիչ Պ. ֆոն Քօյէ, որ ամէն տարի կայսեր ծննդեան տարեդարձին տրուած պաշտօնական հացկերոյթին առեն սովորութիւն ունի յայտնել Պերլինի մէջ արքունական և ձեռնհաս անձնաւորութիւններու հետ ունեցած տեսակցութիւնները՝ քաղաքական խնդիրներու վրայ, յայտարարեր է թէ Շլէզվիկի արտաքսումները լեհական շարժման պայթումը և Պերլինի քաղաքապետին ընտրութեան չվաւերանալը կայսեր անձնական նախաձեռնութեան արդիւնքն են։

ԲՐՈՒՍԻՈՅ զօրավարներէն Պիպաշն, Սթօքոլմէն քանի մը սպաներու հրաւէրովը, Շուէտ գացեր է կրօնական ճառեր արտասանելու։ Շուէտի զինուորները հրաման ստացեր են ներկայ գտնուիլ այդ բանախօսութիւններուն, ուր Պերնատոդէ իշխանը թարգմանի պաշտօն պիտի վարէ։ Իշխանը, ինչպէս կը յիշուի, պարզ ընտանիքի մը պատկանող աղջկան մը հետ ամուսնացած ըլլալուն համար, հրաժարած է ժառանգական իրաւունքներէն։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍԵՐ ՆՈՐ ՃԱՌԸ.— Բրանտէնպուրկի նահանգային ժողովին հացկերոյթին առեն, կուսակալը բաժակաճառ մը արտասանելով խօսեցաւ Հօհէնցօլլըրն գերդաստանին գործերուն վրայ։ Վիլհէլմ Կայսրը պատասխանելով ըսաւ. «Հօհէնցօլլըրնեանները միշտ իրենց գործերուն ինքզինքնին անձնապէս պատասխանատու զգացած են Աստուծոյ առջեւ։ Բոլոր Հօհէնցօլլըրնեանները նաև զգացած են ժողովուրդին առջեւ պատասխանատուութիւնը։»

Կայսրը Արեւելքի մէջ կատարած ուղեւորութեանը վրայ խօսելէ յետոյ յիշեց 1870ի պատերազմէն ետքը Մոլթքէի կողմէ Պիզմարքի ըսուած սա խօսքը. «Հիմա խնդիրը ծառին մեծնալը տեսնելու վրայ է։» Կայսրը ըսաւ թէ լաւ պարտիզպան մը պիտի ըլլայ գերման կայսրութեան ծառին համար. պիտի կտրէ գէշ ճիւղերը և պիտի վանէ անոր արմատը կրծող անասունները։ Ն. Վեհափառութիւնը խաղաղութեան պահպանման համար եղած ջանքերուն վրայ խօսելով ըսաւ. «Գերմանիա պէտք է միացած մնայ՝ խաղաղութիւնը խանգարելու ամէն ձեռնարկի դէմ։ Արտաքին ու ներքին խաղաղութիւնը պէտք է պահպանուի։»

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆԻ գերման դեսպանը խօսակցութեան մը պահուն յայտարարեր է թէ Գերմանիա երբեք չուզեր հակառակիլ Մ. Նահանգաց ընդարձակման ծրագիրներուն։ Գերման կառավարութիւնը բնաւ մտադիր չէ եղած Փիլիպպեանց մէջ երկիրներ ձեռք անցընելու համար։

ԶԻՆԸՆԿԷՑՈՒԹԻՒՆԸ.— Բօլիթիքէ Քօռեսբօնտէնց Բեդերսպուրկէն կ'իմանայ թէ այս միջոցիս բանակցութիւններ կը կատարուին Մուրավիէվ կոմսին և Բեդերսպուրկի օտար դեսպաններուն միջեւ, որպէս զի ռուս կառավարութեան վերջին շրջաբերականին մէջ նշանակուած կէտերու հիման վրայ որոշուի դեսպանախորհուրդին ծրագիրը։ Այդ բանակցութիւնները լաւ ճամբու մէջ են և իրավեկ ակումբները մօտաւոր համաձայնութիւն մը յուսալի կը գտնեն։

ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ՍՊԱՌԱԶԻՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.—Պերլինի Ֆօլքս Ցայթունկ լրագրին Լոնտոնի թղթակիցը կը գրէ թէ Անգլիոյ պահեստի նաւատորմին ցրուիլը պէտք չէ զէնընկէցութիւն մը նկատել։ «Անգլիոյ պահեստի նաւատորմը, կ'ըսէ նոյն թղթակիցը, զոր սխալ ըմբռնած են օտար լրագիրները, պէտք է միայն ծառայութեան մէջ նկատել։ Անգլիոյ գործօն նաւատորմը կը բաղկանայ այնպիսի նաւերէ որոնց իւրաքանչիւրը չորս կամ հինգ տարի ծառայած են։ Ամէնէն նոր շինուած նաւերը, իրենց առաջին ուղեւորութենէն ետքը, զոր փորձի համար կը կատարեն, անմիջապէս պահեստի նաւատորմին կարգը կը դասուին, այսինքն պահեստի նաւատորմին այն մասին մէջ որ կատարելապէս կազմ ու պատրաստ եւ սպառազինուած, կրնայ շարժման հրամանէն քառասունըութ ժամ յետոյ ճամբայ ելլել հեռաւոր վայրեր։ Պահեստի այս նաւատորմին մէջ հին նաւեր չկան, բաց ի քանի մը նաւերէ որոնք նաւահանգիստներու պաշտպանութեանը յատկացուած են։ Պահեստի նաւատորմը բուն իսկ պահեստի նաւատորմէն սա տարբերութիւնը ունի որ գործօն մարտանաւերուն կարգին մէջ է եւ պաշտօնական կերպով ալ անոնց ցուցակին մէջ արձանագրուած։ Բուն իսկ պահեստի նաւատորմը, որ հին նաւերէ կը բաղկանայ, բնաւ շարժման վիճակի մէջ չէ դրուած. հետեւաբար չէ ցրուած։ Անգլիա իր այս նաւերուն երկարատեւ պատերազմի մը առեն միայն պէտք կ'ունենայ։ Անգլիական լրագիրները երբեմն «Շրջուն նաւատորմ» կ'ըսեն՝ պահեստի նաւատորմին մէկ մասը եթէ համախմբուի։»

ՌՈՒՄԱՆԻԱ.— Ինչպէս ծանուցուեցաւ, Ռումանիոյ զանազան մասերուն մէջ թէեւ ծայրայեղական դէպքեր պատահեր են, սակայն ոստիկանութիւնը կրցեր է առաջքը առնել։ Բէշթայի լրագիրները կ'ըսեն թէ այդ դէպքերը երկրագործական խնդիրներու արդիւնք են և պատահած Պառոն Միլոսի հողերուն մէջ, զորս հելլէն վարձակալներ կը վարեն։ Գիւղացիները կ'ուզէին իրենք վարձել այդ հողերը և այդ նպատակով պանքայի մը հետ բանակցութեան մտած էին, բայց գործը չէր յաջողած։

ՍԱՔՍ-ՔՈՊՈՒՐԿ-ԿՈԹԱՅԻ գահաժառանգ իշխանը, երկուշաբթի օրը մեռեր է քրոնիկ հիւանդութենէ մը։

Պ. ՌՈՇՖՈՌ ԱԼԺԷՐԻ ՄԷՋ.— Պ. Ռօշֆոռ, որ կիրակի օրը Ալժէ ժամանեց Պ. Մաքս Ռէժիսի հետ, ներկայ գտնուեր է հակահրէական կուսակցութեան պատգամաւորութեան կողմէ տրուած հացկերոյթի մը։ Պ. Ռօշֆոռ յետոյ պանդոկ մը առաջնորդուեր է. ճամբուն վրայ խուռն բազմութիւն հաւաքուած էր։ Էնթռանզիժանի խմբագրապետը պանդոկին պատըշգամը ելեր և ժողովուրդը ողջուներ է, բայց հանրապետական դաշնակցութիւնը միշտ սուլեր է։ Ամբոխն ալ իբրև պատասխան «Անկցի՛ն մասոնները» պոռացեր է։

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ.— Աւստրիոյ-Հունգարիոյ Կայսրը երկուշաբթի օրը երկար տեսակցութիւն մը ունեցեր է Հունգարիոյ բոլոր նախարարներուն հետ, բաց ի նախարարապետ Պառոն Պանֆիէ։

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԱՓՐԻԿԷ.— Վերջին լուրերու նայելով, Նիկէրի արքայական Ընկերութեան զինուորները, դեկտ. 8էն 25, գրաւեր ու այրեր են Իպօ, Օնիթիշա, Իպորնի և Քուքա անուն տեղերը։ Երեք օր աշխատեր են գրաւելու համար Իպօն որ կարեւոր տեղ մըն է Նիկէրի եզերքէն 15 մղոն հեռու։ Բնակիչները որոնք մինչեւ հիմա նուաճուած չէին, ծառի կոճղերով և խոշոր քարերով ամրոցներ շինած էին քաղքին չուրջը։ Ընկերութեան զինուորները բոլորովին քանդեր են այդ քաղաքը։ Անգլիացիներէն չորս հոգի մեռեր են, բայց բնիկներուն կորուստը խիստ շատ է։ Իպոյի ցեղապետը, իր մայրաքաղաքին կործանումէն երկու օր ետքը, իր բոլոր զինուորներով անձնատուր եղեր է Անգլիացիներուն։ Իպօ խոստացեր է հանդարտ մնալ. ասոր վրայ Անգլիացիները դրամական տուգանք մը առնելով արձակեր են զայն։

—Սիէրրա Լէոնէի մէջ Լիպէրիացիներ Քաֆիրա ցեղապետին հրամանատարութեամբ բրիտանական հողը մտած և Մէլիա գետին վրայ ամուր դիրքի մը մէջ հաստատուած էին։ Անգլիական զօրքերու խումբ մը դաշնակից բնիկներու հետ, Լիպէրիացիները դուրս հաներ է այդ տեղէն, չորս օր կռուելէ ետքը։ Քաֆիրա ու զօրքերը իրենց եկած տեղը նահանջեր են բազմաթիւ կորուստ ունենալով։ Այդ միջոցին Անգլիացիները չորս քաղաք գրաւեր ու այրեր են։

ՍԼԱՒ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ.—Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ բարեգործական սլաւ Ընկերակցութեան յանձնաժողովը քանի մը օրէն Ռուսիոյ մայրաքաղաքին մէջ պիտի գումարուի Սուխոթին զօրավարին նախագահութեամբ և պիտի քննէ բոլոր Սլաւներու մտաւորական և բարոյական ընկերակցութիւն մը կազմելու խնդիրը։ Կեդրոնը Բեդերսպուրկի մէջ պիտի ըլլայ և նպատակ պիտի ունենայ համախմբել Սլաւ աշխարհի բոլոր տարրերուն յարաբերութիւնները և գործակցութիւնը։ Ընկերակցութեան անունը պիտի ըլլայ «Վսէսլավիանսքայա Մատիցա» որ ըսել է «Սիւն համասլաւութեան»։

ՄԱՏՐԻՏԷՆ կը հեռագրեն թէ բազմաթիւ պատուիրակութիւններ Վալէնսիայէն Սպանիոյ մայրաքաղաքը գացեր են, արտօնութիւն խնդրելու համար որ Սպանիոյ յարմար բոլոր տեղերը ծխախոտ մշակեն, որպէս զի ոչնչացնեն ամերիկեան ծխախոտներու Սպանիա ներածութիւնը, ուր մեծ սպառում կ'ըլլայ։

—Րէուսի (Քաթալոնիա) թատրոնին մէջ կռիւ մը ծագեր է քանի մը սպաներու և քաղաքացիներու միջեւ. քանի մը հոգի վիրաւորուեր են։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՀԱԲԷՇԻՍՏԱՆ.—Ռաս Մանկաշիայի և Ռաս Մաքոննէնի միջեւ հաշտութիւնը կնքուելէն ետքը Ումպէրթօ թագաւորը պատասխանեց Մենելիքի նամակին։ Իտալիոյ թագաւորին պատասխանը, որ վերջին թղթատարով ղրկուած է, տեւական խաղաղութիւն մը կը մաղթէ Հաբէշիստանի, յարելով որ միշտ բարեկամական յարաբերութիւն ունենալով Իտալիոյ հետ, կարենայ զարգացնել իր երկրագործական աղբիւրները և առեւտրական փոխանակութիւններ ընէ Իտալական գաղթավայրին հետ։ Ումպէրթօ թագաւորը կը մաղթէ նաև որ սահմանագլուխի խնդիրն ալ կարգադրուի, Մենելիքի խոստումին համաձայն.

ՇԻԿԱԿՈՅԻ և Իլլինուայի բոլոր նահանգին կիները ընկերակցութիւն մը կազմեցին արգիլելու համար պատկերազարդ ծանուցումները որոնց մէջ կիներ կը ներկայացուին զանազան ձեւերով։ Այս շարժման նախաձեռնութիւնը ունեցած է տիկին Ուալլէս, իգական ակումբի մը նախագահուհին։ Տիկին Ուալլէս սապէս կը բացատրէ այս շարժման պատճառը։

«Ազատ Ամերիկայի քաղաքակրթուած ու լուսաւորուած քաղաքացիներու կիները, աղջիկները ու քոյրերը կը նկատեն թէ կնոջ ձեւերուն կամ դէմքին գռեհիկ ու անպարկեշտ գործածութիւնը, իբրեւ միջոց ծանուցման, ոչ միայն կը հարուածէ կնոջ արժանապատուութիւնը, այլ նաև կը վնասէ այն բարձր իտէալին որուն համար ստեղծուած է կինը։»

Կ'երեւայ թէ այս նպատակաւ օրինագիծ մը պիտի ներկայացուի Նահանգային ժողովին։

ՄԱՏԱԿԱՍՔԱՐի մէջ ժանտախտը սկըսած է նուազիլ։ Յունուար 16էն 24, նորէն 7 դէպք պատահեր են։ Վարակուողներուն մէջ Եւրոպացի չի կայ։ Ախտին սկսելէն ի վեր 285 դէպք և 194 մահ պատահեր են։ Եւրոպացիներէն հինգ հոգի բռնուելով, մէկը մեռեր է։

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՅՑ
1899 Տարւոյ
Սեպհականութիւն Ս. Փրկչի ազգային Հիւանդանոցի
ԳԻՆ 2 ՂՐՇ.
Կեդրոնատեղին է Ազգ. Հիւանդանոցի գրասենեակը Կ. Պոլիս, Մեծ-Նոր խան, միջին յարկ թիւ 48, 49, 50։ (Կ6իf)

ԱԶԳԱՅԻՆ

Երէկ Մալկէին կողմէ 20,000 ղրշ.ի գումար մը ևս յանձնուեցաւ Ազգ. Պատրիարքարանին, որուն 10,000 ղրշ.ը յատկացուած է ի նպաստ գաւառացի կարօտեալներու և 10,000 ղրշ.ը Ծննդի առթիւ Պատրիարքարանի ծախքերուն համար շնորհուած 40,000 ղրշ.ի կայսերական պարգեւին հաշւոյն։

—Կրօնական Ժողովը չկրցաւ գումարուիլ երէկ, անդամներուն մեծագոյն մասին բացակայութեան պատճառաւ։ Ներկայ էին միայն ատենապետ Տ. Գրիգորիս արքեպիսկոպոս և Գատըգիւղի աւագերէց Տ. Կարապետ Ա. քահանայ Սանտալճեան ու Գուզկունճուքի աւագերէց Տ. Կարապետ Ա. քահանայ Սեթեան։ Դեր-ատենապետ Տ. Վահրամ եպիսկոպոս Մանկունի ու Պատր. Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ եպիսկոպոս Ճէվահիրճեան բացակայ էին հիւանդութեան պատճառաւ։

—Այսօր, Ֆէնէրի պուլկարական նորաշէն եկեղեցւոյն մէջ հոգեհանգստեան պաշտօն կը կատարուի վաղամեռիկ Մառի Լուիզ իշխանուհւոյն համար։ Մասնաւոր հրաւէրի մը համաձայն՝ Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ ներկայ կը գտնուին այդ արարողութեան, Բերայի քարոզիչ Տ. Հմայեակ եպիսկոպոս Դիմաքսեան, Տ. Վահրիճ վարդապետ Շահմալեան և Պատրիարքարանի Ա. գործակատար Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեան։

—Ճէրիտէի Շարգիէի Բարիզի թղթակիցը կը հաղորդէ թէ Նուպար փաշայի յուղարկաւորութեան օրը (այսօր) Լոնտոնի Ս. Պօղոս եկեղեցւոյն մէջ կատարելի հոգեհանգստեան պաշտօնին առթիւ՝ Կլատսթոնի որդին դամբանական մը պիտի արտասանէ։ Հ. Սուքիաս վարդապետ Պարոնեան յատկապէս Լոնտոն հրաւիրուեր է, ինքն ալ հայերէն աղօթքով մը մասնակցելու համար արարողութեանց, որոնք պիտի կատարուին անկլիքան կղերին կողմէ։

—Բերայի Թաղական Խորհուրդին ատենապետ Վսեմ. Միքայէլ էֆ. Մամիկոնեան հրաժարական ղրկած է Ս. Պատրիարք Հօր։

—Պարսկական դեսպան Միրզա Մահմուտ Խանի Եւրոպայէ մայրաքաղաքս վերադարձին առթիւ, Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեան նախընթաց օր Պարսից դեսպանատունը երթալով, ի դիմաց Ս. Պատրիարք Հօր բարի գալուստ մաղթեց Ն. Վսեմութեան։

Պատրիարքարանի դիւանապետ օգնական Յովհաննէս էֆ. Թաթարեանի յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ երէկ Մայր Եկեղեցւոյ մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր որ ուզած էր վերջին յարգանք մը ընծայել այդ խղճամիտ պաշտօնէին ու բազմամեայ աշխատաւորին դագաղին։ Եկեղեցական դասէն ներկայ էին նաև Տ. Գրիգորիս Ալէաթճեան և Տ. Գրիգորիս Յովհաննէսեան Սրբազանները, Տ. Վահան Ցակոբեան, Տ. Գնէլ ու Տ. Վահրիճ վարդապետները ու տասը քահանայ։ Պատրիարքարանի դիւանապետները ու ամբողջ պաշտօնէութիւնը՝ իբր սգակիր՝ շրջապատած էին իրենց հանգուցեալ պաշտօնակցին դագաղը։ Ս. Պատրիարք Հայրը յուզուած շեշտերով դամբանական մը խօսեցաւ, յիշեցնելով թէ ինքը քսան տարիէ ի վեր կը ճանչնար հանգուցեալը, այն թուականէն ուր Երուսաղէմի պարտուց բարձման Յանձնաժողովին քարտուղարութիւնը կը վարէր. այդ օրէն մտած էր Թաթարեան՝ ազգ. պաշտօնի մէջ զոր յետոյ շարունակեց Պատրիարքարանի մէջ ուր իբր տասը տարի աշխատեցաւ խղճամիտ կերպով. թոշակի համար աշխատող մը, վարձկան մը չէր հանգուցեալը, այլ անոնցմէ որոնք հոգի և սիրտ կը դնեն իրենց պարտականութեան կատարմանը մէջ. ճշդապահ ու կանոնաւոր աշխատաւոր մըն էր, իր պետերուն ու ընկերակիցներուն գոհունակութեան ու համակրանքին արժանացած՝ իր պաշտօնավարութեանը սկիզբէն մինչեւ այն օրը ուր անողոք հիւանդութիւն մը անկողին ձգեց զինքը։

Ս. Պատրիարքը օրհնեց հանգուցեալին յիշատակը ու հանգիստ մաղթեց անոր հոգւոյն։ Մեռելական արարողութեանց ու դամբանականին աւարտումէն ետքը, Ն. Ամենապատուութիւնը կեցաւ մայր տաճարի դրան մէջ, եւ Պատրիարքարանի պաշտօնէութիւնը և ուրիշ յուղարկաւորներ ձեռքը համբուրեցին։ Դագաղը մեռելակիր կառքով մը Շիշլի փոխադրուեցաւ և մարմինը ազգ. գերեզմանատան մէջ թաղուեցաւ։

Երզրումէն յունուար 19 թուականով նամակէ մը ցաւով կ'իմանանք մեր թղթակից Արսէն էֆ. Աւետիքեանի դեռատի ամուսնոյն, Տիկին Հայկանոյշ Աւետիքեանի մահը։

«Տիկին Աւետիքեան —կը գրեն մեզ— տեղւոյս Հռիփսիմեան կեդր. Վարժարանի ընթացաւարտուհիներէն էր և 1888էն մինչեւ 1898 տարին ուսումնական տարեշրջանի սկիզբները ուսուցչուհիի պաշտօն կը վարէր։ 1897ին ամուսնացած էր Արսէն էֆ.ի հետ։ Ամսոյ 14ին, ծննդաբերութեան տասնօրեայ դժնդակ ցաւերէ վերջը, հակառակ բոլորանուէր հոգածութեանց ու բժշկական դարմաններու, անողոք մահը վերջ տուաւ անոր երիտասարդ կենաց։ Տիկին Հայկանոյշ իր համեստ բնաւորութեամբ ու օրինակելի վարքով ոչ միայն իր աշակերտուհիներուն, այլ և բոլոր ծանօթներուն համակրելի ու սիրելի դարձած էր։ Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը կատարուեցաւ Տեղապահ Տ. Զաւէն Ծ. վարդապետին նախագահութեամբ. ներկայ էին ազգ. վարժարաններու ընդհ. տեսուչը՝ ուսուցչական մարմին հետ և բազմաթիւ բարեկամներ ու ծանօթներ։ Դագաղը փոխն ի փոխ կը կրէին ուսուցիչները։ Ի դիմաց տեղւոյս ազգայնոց գեղեցիկ պսակ մը դրուած էր դագաղին վրայ։ Ուսուցիչներէն մէկը թէեւ պատրաստուած էր դամբանական ճառ մը արտասանելու, սակայն սաստկաշունչ օդին պատճառաւ, հարկ չգտնուեցաւ։ Թաղման օրը ի նշան սգոյ ազգ. վարժարանները փակուեցան Տեղապահ Ս. Հօր հրամանաւ, այսու բացառիկ յարգանք մը ընելով բարեյիշատակ հանգուցելոյն և իր դժբաղդ ամուսնին։»

Խմբագրութիւնս իր ցաւակցութիւնները կը յայտնէ Երզրումի իր յարգելի թղթակցին՝ կրած այս դառն կորուստին համար։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Քէնղըրի գաւառին (Գասթէմունի) կառավարիչ անուանուեցաւ Իլպէսանի (Մանաստըր) կառավարիչ Հաճի Ահմէտ Գասըմ էֆ.։ Տրամա (Սէլանիկ) գաւառին կառավարիչ անուանուեցաւ Քէնղըրիի կառավարիչ Ասլոռիքան փաշա։ Իլպէսան գաւառին կառավարիչ անուանուեցաւ Տրամայի կառավարիչ Րէշիտ պէյ։

—Սթամպոլ Բայէսի աստիճան տրուեցաւ Էտիրնէի նահանգին կեդրոնական Նաիպ Իպրահիմ Զիւհտի էֆ.ին։ Տրապիզոնի նահանգին կեդրոնական Նաիպ անուանուեցաւ Գասթէմունիի կեդրոնական Նաիպ Մահմուտ էֆ. որուն յաջորդեց Տրապիզոնի կեդրոնական Նաիպ Մէհմէտ Ինսանուլլահ էֆ.։ Խարբերդի նահանգին կեդրոնական Նաիպ անուանուեցաւ Պասրայի նահանգին կեդրոնական նախորդ Նաիպ Ահմէտ Հիլմի էֆ.։ Միտիլլիի Նաիպ անուանուեցաւ Թէտգիգաթը Շէրիէ ժողովին դիւանին տեսուչ Ապտիւլհալիմ էֆ.։ Սըվազի Եըլտըզէլի գաւառակին Նաիպ անուանուեցաւ Իւնեայի նախորդ Նաիպ Ալի Էնվէր էֆ.։

—Գ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Ֆրանսայի զօրավարներէն տր Պուաստէֆօր Թիկնապահ Հիւրօղէր հրամանատարին։

ԳԱՏԸՐ ԳԻՇԵՐԻ տօնին առթիւ երէկ գիշեր ժամը 1ուկէսին Վեհ. Սուլթանը փառաւոր կառքի մը մէջ բազմած և իր դէմը ունենալով Սպարապետ Րիզա փաշան՝ Համիտիէ մզկիթը գնաց։ Մզկիթին բակին մէջ կառքերով կը սպասէին մայր թագուհին և պալատական տիկինները։ Ն. Վեհափառութիւնը գիշերուան աղօթքը կատարելէ ետքը դարձեալ փառաւոր կառքի մը մէջ բազմած կայս. Պալատ վերադարձաւ։ Վեհ. Սուլթանին քով կայսերազուն իշխան Պուրհանէտտին էֆէնտին բազմած էր և դէմն ալ Սպարապետ Րիզա փաշան։ Կառքին երկու կողմէն հեծեալ կ'երթային կայսերազուն իշխան Ապտիւլգատէր ու Ահմէտ էֆէնտիները։ Եըլտըզի կայս. Պալատը, շրջակաները, Համիտիէ մզկիթը, ժամացոյցի աշտարակը և պարտէզները բազմաթիւ կանթեղներով շքեղապէս լուսազարդուած էին։

—Դատըր Գիշերի հանդէսին ներկայ գտնուող բոլոր զինուորները, կայս. իրատէի մը համաձայն, երէկ իրիկուն կայս. Պալատան մօտ շինուած մասնաւոր տեղը իֆթար ըրին։ Նոյնպէս շաքար եւ սիկառէթ բաշխուեցաւ բոլոր զինուորներուն։

—Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին ամերիկեան դեսպանը, պելճիքական դեսպանատան գործակատարը և ուրիշ օտարազգի հիւրեր։

—Երէկ իրիկուն Եվգաֆի նախարարութիւնը, ըստ սովորութեան, պտուղներ ղրկեց կայս. Պալատ։

—Երէկ իրիկուն Թօփխանէի պաշտօնարանին մէջ, ըստ սովորութեան, իֆթարի սեղան մը տրուեցաւ բարձրաստիճան սպաներու, որոնք բարեմաղթութիւններ ըրին Վեհ. Սուլթանին համար։

—Բ. Դրան կողմէ երէկ դրամական նպաստներ բաշխուեցան աղքատներուն։

ՊԱՅՐԱՄ.—Պոլսոյ Դատաւորին մէկ որոշմագիրը կը ծանուցանէ թէ յառաջիկայ ուրբաթ իրիկուն, 29 Ռամազան, եթէ լուսնի մահիկը տեսնուի, հետեւեալ օրը, շաբաթ, պիտի սկսի Պայրամի տօնը. իսկ հակառակ պարագային մէջ, Ռամազանի երեսուն օրը շաբաթ ամբողջացած նկատուելով կիրակի օրը Պայրամ պիտի ըլլայ։

ՍԱՄՍՈՒՆՇԱԿ.—Ելմտական Նախարարութիւնը երէկ սկսաւ մէյ մէկ ամսաթոշակ վճարել կառավարական բոլոր պաշտօնեաներուն։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԻՇԽԱՆՈՒՀԻՆ.— Կայս. անձնական սպայակոյտէն միւշիր Շաքիր փաշա, որ Մառի Լուիզ իշխանուհիին մահուան առթիւ Վեհ. Սուլթանին կողմէ ցաւակցութիւն պիտի յայտնէ Ֆէրտինանտ իշխանին, առջի գիշերը կայս. Թիկնապահ դեր-գնդապետ Ճէվատ պէյի հետ Սոֆիա ուղեւորեցաւ։

—Պոլսաբնակ պուլկարները պատգամաւորութիւն մը պիտի ղրկեն Մառի Լուիզ իշխանուհիին յուղարկաւորութեանը ներկայ գտնուելու համար։

—Կալաթիոյ մէջ հոգեհանգիստ կատարուեր է իշխանուհիին համար։

—Այսօր կէս օրէն ժամ մը առաջ Պալաթի պուլկարական եկեղեցիին մէջ հոգեհանգստեան պատարագ և պաշտօն մատուցանեցաւ Պուլկարիոյ հանգուցեալ իշխանուհիին համար։ Պատարագը մատոյց Ս. Եկզարքը՝ շրջապատուած բազմաթիւ եկեղեցականներէ։ Ներկայ էին պուլկարական գործակատար Պ. Մարքով իր բոլոր պաշտօնեաներով, դեսպանական մարմինը և պուլկար գաղթականութիւնը։

—Երէկ Բարիզի Մատլէն եկեղեցիին մէջ հոգեհանգիստ կատարուեցաւ Մարի Լուիզ իշխանուհիին համար։ Բարիզի պուլկար գաղթականութիւնն ալ ռուսական եկեղեցիին մէջ հոգեհանգիստ կատարել տուաւ։

—Մարի Լուիզ իշխանուհին վերջին վայրկեանին ըսեր է Ֆէրտինանտ իշխանին թէ հանգուցեալ Կրեկորիոս մետրապոլիտին այցելութիւն տուած միջոցին հիւանդութեան միքրոպէն վարակուած ըլլալու է։ Մետրապոլիտը, որ Պուլկարիոյ Սինոդին նախագահն էր, դեկտ. 29ին մեռաւ թոքատապով խառն ինֆլուէնցայէ։

ԲԱՐԻԶԻ օսմ. դեսպան Մինիր պէյ որ արձակուրդով մայրաքաղաքս կը գտնուի, շաբաթէ մը իր պաշտօնատեղին պիտի դառնայ։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՍԵՐՊԻՈՅ միջեւ կնքուելիք մաքսային առժամեայ սակացոյցին բանակցութիւնները երէկ աւարտեցան։ Արդիւնքը պատուիրակներուն կողմէ պիտի հաղորդուի իրենց կառավարութիւններուն և ըստ այնմ հարկ եղածը պիտի գործադրուի։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպան Պ. Քոնսթան կիրակի օրը պարսկական դեսպանատունը երթալով այցելութիւն տուաւ Միրզա Մահմուտ խանի։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ դեսպանատան թարգմաններէն Մոլլինէն կոմսը Վիլհէլմ կայսեր սենեկապետ կարգուեցաւ։ Մոլլինէն կոմսը Ն. Վեհափառութեան հետեւած էր Սուրիա ու Պաղեստին ուղեւորած միջոցին։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ. — Հարիւր յիսուն գաղթականներ վերջերս Իզմիր ժամանեցին։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ շինութեանց պաշտօնարանին մէջ, առջի օրը, Նախարար Զիհնի փաշայի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը գումարուելով զբաղեցաւ Հայտար Փաշայի քարափին ու նաւահանգիստին խնդրովը։ Խորհրդակցութիւնները տեւեցին մինչեւ ուշ ժամանակ։

ՖԵՆԷՐԻ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ. —Պոսնայի և Հէրսէքի օրթօտոքս ժողովուրդին պատուիրակները երէկ Ֆէնէր երթալով այցելութիւն տուին Յունաց Ս. Պատրիարքին։

—Պոսնայի, Զվօրնիքի և Հէրսէքի մետրապոլիտները պատասխանեցին Յունաց Ս. Պատրիարքին և Սինոդին նամակներուն, որոնք քանի մը օր առաջ ղրկուած էին։

—Աւստրիոյ դեսպանատան Ա. թարգման Պ. Բոկաչէր առջի օրը Ֆէնէր գնաց և տեսակցեցաւ Տ. Կոստանդիանոս Ս. Պատրիարքին հետ։

—Լաբսաքիի յունական եկեղեցիին վերաշինութիւնը արտօնող կայս. Ֆէրմանը հաղորդուեցաւ Ֆէնէրի Պատրիարքարանին։

ՔԻՆԻՆ. —Եւրոպայի հրապարակներուն մէջ քինինի գինը մեծ բարձրացում մը ունեցեր է։

ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ ԼՈՒՐԵՐ. — Խտիվ Ապպաս փաշա Ասուանի մէջ հացկերոյթ մը պիտի տայ ի պատիւ Քոննօթի դուքսին ու դքսուհիին։

—Պանքատմներու խնդրին համար Եգիպտոսի պանքային և տեղւոյն Հանրային Պարտքի սնտուկին միջեւ ծագած անհամաձայնութիւնը տակաւին կարգադրուած չէ։ Մէկ կողմէ Հանրային Պարտքի սնտուկը չընդունիր պանքատմները և կը պահանջէ նախ գործադրել իր առաջարկած պայմանները։ Միւս կողմէ պանքան տրամադիր չերեւար այդ պայմաններուն համակերպելու, թէեւ իր վարչական Խորհուրդին անդամներէն մէկ քանին կ'ուզեն համաձայնիլ Հանրային Պարտքի սնտուկին հետ և անոր աջակցութիւնը ձեռք բերել։

1900Ի ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԸ. — Եանքօ Եուանիտի էֆ. որոշ գումարի մը փոխարէն մենաշնորհ կը խնդրէ Բարիզի արուեստահանդէսին օսմ. ճիւղը շինելու և յետոյ վարելու համար։ Կ. Պոլսոյ Առեւտրական Սենեակը որուն յանձնուած են թուղթերը, քննութիւն մը կատարելով արդիւնքը պիտի տեղեկագրէ առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ ընդհ. տնօրէնութիւնը մօտերս ըլլալով Պրիւսէլի մէջ ճիւղ մը հաստատել, մասնաւոր պաշտօնեայ մը ղրկեր է հոն հարկ եղած գործողութիւնները կատարելու համար։

—Սոֆիայի ճիւղին, որ փակուեցաւ, տնօրէնը Պուլկարիոյ մէջ գտնուած բոլոր ճիւղերուն հաշիւները քննած է։

ԹՈՒՐՔԲԵՀՃԷԼԼԷՆ հիւպատոսական պայմանագրութեան խառն յանձնաժողովին առջի օրուան նիստին մէջ տասնըչորս յօդուածի վրայ խորհրդակցութիւն կատարուեր և մէկ քանին երկու կողմէն ընդունուեր են։ Յանձնաժողովը վաղն ալ գումարուելով ընդհանուր պայմանագրութեան վրայ խորհրդակցութիւն պիտի կատարէ։

ՍՈՖԻԱՅԷՆ ուղղուած հեռագիր մը կը հերքէ այն լուրերը թէ նախարարական փոփոխման պատճառաւ Պուլկարիոյ գաւառներուն կողմերը կռիւներ տեղի ունեցած ըլլան։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԻՆ Ա. և Բ. նաւաբաժինները Կ. Պոլսէն բացակայ ըլլալով անոր սպաները եւ զինուորները պիտի չկրնան կայս. պալատան մօտ պատրաստուած տեղը իֆթար ընել միւս զինուորներու նման. ուստի կայս. Իրատէի մը համաձայն մասնաւոր պաշտօնեայ մը դրամական պարգեւներ տանելով պիտի բաշխէ այդ նաւաբաժիններու սպաներուն և զինուորներուն։

ՇԻՇԼԻի մէջ կառուցուած տղոց Համիտիէ հիւանդանոցին լուսանկարները, զոր Վեհ. Սուլթանին լուսանկարչապետ Ապտուլլահ եղբայրները պատրաստեցին, պիտի մատուցուին Ն. Վեհափառութեան։

ԳԵՐՄԱՆ լրագիրները կ'ըսեն թէ Վիլհէլմ կայսրը անձամբ յանձներ է Շէֆագաթի այն պատուանշանը՝ զոր Վեհ. Սուլթանը շնորհեց փոն տէր Կոլց փաշայի կնոջը։

ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐ. — Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ Հիճազ երթալիք աղքատ ուխտաւորները Մախսուսէի շոգենաւերով ձրիաբար փոխադրուին։

ԱՊԱՔԻՆՈՒՄ. — Էվգաֆի նախարար Ապտուլլահ փաշա և դատական նախարարութեան կրօնական գործոց տեսուչ Ջիվէր պէյ, որոնք քանի մը օրէ ի վեր հիւանդ էին, ապաքինեցան։

ՀԻՒՍԷՅԻՆ ՀԱՍԻՊ ԷՖ. հեռագրական ու թղթատարական վերատեսուչը, քանի մը օրէ ի վեր հիւանդ է։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ և հեռագրական վերատեսչութիւնը նկատելով որ նամակներու մէջ պանքատմս և այլն դնելը ըստ օրինի արգիլուած է և այդ առթիւ ըլլալիք բողոքները անլսելի կը մնան և նկատելով որ վաճառականներ և անհատներ նամակագրոշմ և այդ կարգի ուրիշ թուղթեր կը դնեն նամակներուն մէջ և եթէ կորսուին կը բողոքեն, ուստի պաշտօնապէս կը ծանուցանէ թէ յանձնարարեալ ու պարզ նամակներու մէջ նամակագրոշմ, և այլն չդրուին։

—Նոյն վերատեսչութիւնը կը ծանուցանէ թէ Այնորոզի Քարբաս ու Տաֆնի կայաններուն մէջ աւանդի գործողութիւն պիտի չկատարուի։

ՀՈԼԱՆՏԱԿԱՆ Ֆրիզլանտ յածաւորակը քանի մը օրէ ի վեր Իզմիրի նաւահանգիստը կը գտնուի. ունի 12 թնդանօթ և 310 նաւազ։ Հրամանատարը, դնդապետ Լաննի, տեղւոյն հիւպատոսին և իր սպայակոյտին հետ շաբաթ օրը այցելութիւն տուեր է կուսակալին։ Նոյն օրը նահանգին արտաքին յարաբերութեանց տեսուչ Արմենակ էֆ. կուսակալին կողմէ փոխադարձ այցելութեան գացեր է հոլանտական մարտանաւը։

ՑԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ. —Առջի օրը Գարաքէօյի կամուրջին վրայ վաճառական Տիգրան էֆ. Մարտինեանի կաթուած իջնելով Ղալաթիոյ կողմը դեղարան մը տարուեցաւ, ուր թէեւ արիւն առին, բայց օգուտ չըրաւ և քիչ ետքը մեռաւ։ Մարմինը տարուեցաւ իր տունը, Բերա Չէշմէ փողոց։

ԲԵՐԼԷՊԷԼԻ (Մանաստր) մէջ վերջերս ծագած հրդեհէն տեղւոյն յունաց եկեղեցին բոլորովին այրեր է։

ՄԱՀՏՈՒՑԱԿ. —Յունուար 18էն 25, Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 320, որոնց 2ը կեղծմաշկէ, 2ը կարմրախտէ, 18ը ծաղկախտէ, 6ը թիֆոյէ և միւսները զանազան հիւանդութիւններէ։ Տարափոխիկ հիւանդութիւնները սա թաղերուն մէջ պատահած են.

Բերա 5 ծաղկախտ։ Պալատ 1 ծաղկախտ։ Ագսէրայ 1 ծաղկախտ։ Կէտիք փաշա 1 ծաղկախտ։ Եէնիգաբու 1 կեղծմաշկ, 1 կարմրախտ ու 2 ծաղկախտ։ Ալթը Մէրմէր 1 ծաղկախտ։ Սարմաշըք 1 ծաղկախտ։ Վլանկա 1 կարմրախտ։ Սարաճխանէ 1 ծաղկախտ։ Տավուտ Բաշա 1 ծաղկախտ։ Ֆէնէր 1 թիֆօ։ Գումգաբու 1 ծաղկախտ։ Խըրգայի Շէրիֆ 1 կեղծմաշկ։ Սարբէար 1 թիֆօ։ Այվանսէրայ 1 ծաղկախտ։ Հասէքի 1 ծաղկախտ։ Ժէռէմի հիւանդանոց 1 թիֆօ։ Եէնիպաղչէի հիւանդանոց 1 թիֆօ։ Պէյլէրպէյի 1 թիֆօ։ Սկիւտար 1 թիֆօ։ 36 հոգի ալ շնչողական գործարաններու բորբոքումէ մեռած են։

[illegible] ԱՆԳԼԻԱՑԻՆ. —Անգլիոյ հիւպատոսարանը կը շարունակէ իր քննութիւնները Քրմինկ նաւապետին մահուան պատճառներուն վրայ։ Դատարանը լսեց հանգուցեալին որդւոյն Պ. Ճօն Քրմինկի և աղջկանը՝ տիկին Մ. Ա. Տաուսընի վկայութիւնները։ Այս վերջինը յայտարարեց թէ իր հայրը վերջին անգամ յունուար 7ին տեսած էր մտաւորապէս ու ֆիզիքապէս առողջ վիճակի մէջ։ Անգլիոյ նաւային հիւանդանոցին բժիշկ տոքթ. Ճօն Բաթլըրըն յայտարարեց թէ դիակազննութիւն կատարած և դիակին խեղդուելութիւնը ստուգած է։ Դիակը տարրալուծման վիճակի մէջ է. զանազան գործարանները անվթար մնացած էին, որով նաւապետին կատարեալ առողջութիւնը կ'ապացուցուի։ Բժիշկը չկրցաւ բան մը ըսել մահուան պատճառներուն վրայ։ Քրմինկ նաւապետին միւս աղջիկը Օրիորդ Ելիզապէթ Քրմինկ յայտարարեց թէ իրենց տան սպասուհին, Ալէքսանտրա, հօրը անյայտանալէն տասնըհինգ օր ետքը, տասը օրի չափ անյայտանալով, վերադարձեր և յետոյ նորէն մեկներ է։ Ոստիկանութիւնը երէկ անգլիական հիւպատոսարանը ղրկեց դիակին վրայ գտնուած առարկաները, որոնք են վիզէն չուանով կապուած երկաթի կտոր երկու օխայէն աւելի ծանրութեամբ, դրամապանակը որ երկու ղրշ. և կէս բէնե կը պարունակէր, քանի մը այցետոմս և աւասան մը որով ձեռքերը կապուած էին։

ՈՃԻՐ ՄԸ. — Պէօյիւքտէրէի շրջակայ Քէֆքէլի գիւղին մէկ սրճարանին մէջ, կիրակի օրը, Սպիրօ և երկու ուրիշ յոյն երիտասարդ կռուի բռնուեցան։ Սպիրօ դաշոյնով երկուքն ալ վիրաւորեց և փախչելու պահուն ձերբակալուեցաւ։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ շոգենաւ մը երէկ Էմին Էօնիւի առջեւ երկաթ նետելու միջոցին Քարափներու Ընկերութեան պատկանող մաւոնա մը ընկղմեց, բայց մէջը գտնուողները ազատուեցան։

ՈՃԻՐ ԹԷ ԱՐԿԱԾ. —Երէկ, ժամը 7ին միջոցները, Բանկալթիի Եէնի-Մահալլէ փողոցին ետեւի կողմը գտնուող պարապ գետնին մէջ յոյնի մը դիակը գտնուեցաւ գլուխը պատռուած։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կը կատարէ։

ԻՒՆԻՈՆ ՖՐԱՆՍԷԶԻ սրահին մէջ Երաժշտական Ընկերութեան շաբաթական երեկոյթը, բացառաբար, այս գիշեր տեղի պիտի ունենայ՝ վաղուան տեղ։ Նուագահանդէսին պիտի յաջորդէ պարահանդէս մը զոր Մասնախումբը կազմակերպած է Ընկերութեան անդամներուն ու անդամուհիներուն համար։

ՄԱՀՈՒ ՊԱՏԻԺ

Անցած տարուան յունիս 14ին, Ալֆրէտ Բէօնյէ, իր դրացուհին և ընտանիքին ալ բարեկամուհին սպաննած էր Բարիզի մէջ, անոր 500 ֆրանքը գողնալու համար։ Յետոյ, սպաննութեան համար գործածած մուրճով, սենեակին մէջ գտնուող եօթը տարեկան պզտիկ տղու մը ալ գլուխը ճզմէլէ ետքը, իր երկու զոհերուն վիզը կտրած էր անօրինակ վայրագութեամբ մը։ Ոստիկանութիւնը ոճիրէն քանի մը օր ետքը ձերբակալած էր մարդասպանը՝ որ նախ գործած ոճիրին վրայ կատարեալ անտարբերութիւն մը ցուցնելէ ետքը, վերջ ի վերջոյ ապուշի մը դերը տուած էր ինքզինքին, առարկելով թէ ոճիրը կանխամտածութեամբ չէր գործած և թէ անդիմադրելի ուժէ մը մղուած էր սպաննած պահուն։ Բայց արդարութիւնը իր գործը տեսած էր, զայն մահուան դատապարտելով։

Դատապարտութենէն ետքը սակայն, մարդասպանը Վճռաբեկ Ատեանին դիմած էր և կամաց կամաց բանտային կեանքին վարժուելով, հանդարտօրէն Ատեանին որոշման կը սպասէր, միւս կողմէ ալ իր յիշատակները գրելով, ոտանաւորներ պատրաստելով. օր մըն ալ յանկարծ կրօնքը կը փոխէր և կը դառնար բողոքական. պարագայ մը որ անբացատրելի կը մնայ այս 20 տարեկան մարդասպանին քով։

Վճռաբեկ ատեանը Բէօնյէի աղերսագիրը մերժած ըլլալով, եւրոպական փետրուար 2ին գլխատումը կատարուեցաւ Բարիզի Ռօքէթ հրապարակին վրայ։ Բազմութիւնը շատ հոծ էր հրապարակին շուրջը, որովհետեւ թէ՛ նախկին դահիճ Պ. Տէյպլէ որդին առաջին անգամ ըլլալով Բարիզի մէջ ի գործ պիտի դնէր իր արհեստը, և թէ ասիկա վերջին գլխատումն էր որ տեղի կ'ունենար Ռօքէթի հրապարակին վրայ՝ ուր այնքան նշանաւոր ոճրագործներ իրենց վիզը պառկեցուցած են կիյօթինի դանակին տակ։ Ներկաներուն մէջ կային շատ մը նշանաւոր անձնաւորութիւններ, որոնցմէ առաջին կարգին վրայ կ'երեւային Անգլիոյ նախկին նախարարապետ Լորտ Ռօզպէրի և Պ. Ճէմպըն՝ որ այնքան համբաւ հանեց Թրանսվաալի ծանօթ խնդրին առթիւ։

Բէօնյէ առանց այլայլելու լսած էր Վճռաբեկ Ատեանին մերժումը, և շատ ուրախ էր դատապարտութեան գործադրուելուն նախընթաց օրը. իր պահապանը պատմեր է թէ այդ օրուան կէս գիշերին՝ երգեր երգած է բանտին մէջ, մասնաւորաբար Մարսէյէզը՝ իբրեւ իրիկուան աղօթք։

Երբ դատապարտեալը արթնցնելու պաշտօնական գործողութիւնները սկսան, Լորտ Ռօզպէրի մասնաւոր արտօնութեամբ կրցաւ պաշտօնական թափօրին մասնակցիլ, բայց իրեն արգիլուեցաւ բանտ մտնելը։

Բանտին դուռը բացուած միջոցին, ոճրագործը քովընտի պառկած էր անկողնին վրայ, երեսը պատին դարձուցած. Թափօրին մասնակցող բժիշկը կամացուկ մը անոր կը մօտենայ ու մատովը ուսին կը դպչի. Բէօնյէ կ'ուշարթի և շլմորած աչքերով շուրջը կը սկսի դիտել. բայց հասկնալով տեղի ունենալիքը.

—Ա՛հ, կ'ըսէ, այսօ՞ր է ուրեմն որ զիս պիտի գլխատէք։

—Քաջութիւն ունեցէք, կը պատասխանէ բանտին տնօրէնը։

—Բայց հարկաւ պիտի ունենամ, կը յարէ ոճրագործը և զինքը պաշտպանող փաստաբանին շնորհակալութիւն յայտնելէ ետքը կը շարունակէ.

—Մարդ երբ անմեղ է, բանէ մը չի վախնար։ Մարդկային արդարութիւնը արդարութիւն մը չէ։ Աստուծոյ արդարութիւնը աւելի արդար է։

Ու զայն մինակ կը ձգեն երէցին հետ՝ որուն Բէօնյէ կը յանձնարարէ միաս բարով ըսել իր մօրն ու քրոջը։ Ետքը քիչ մը ռոմ կը խնդրէ. շիշ մը կու տան իրեն՝ զոր կը պարպէ ամբողջովին. սիկարէթ մըն ալ կը խնդրէ ու կը սկսի ծխել։

Եւ այն պահուն ուր իր շապիկին թեւերը կը կտրեն,

—Ո՛չ, ցուրտ է կը պոռայ, վախնամ կուրծքի հարբուխէ մը բռնուիմ։

Զինքը Ռօքէթի հրապարակը կ'առաջնորդեն, ուր կեցող զինուորներուն Բէօնյէ «Բարեւ կեցէք» հրամայելէ ետքը, կրկին երէցին կը յանձնարարէ որ ընտանիքին բարեւները հաղորդած պահուն, աւելցնէ թէ քաջաբար կը մեռնի։

Վերջին վայրկեանին, երէցը կը հարցնէ իրեն.

—Կը զղջա՞ք։

—Այո՛ կը պատասխանէ ոճրագործը։

Յետոյ գլխարկը հանելով՝ կը պոռայ երկու անգամ.

—Բնա՛ւ մի խոստովանիք ձեր յանցանքը։

Քիչ ետքը՝ Պ. Տէյպլէ որդի իր գործը կը տեսնէ վարժ մարդու մը պէս։

Տես Դ. երես՝ Պալըլը Հասուփի հրատարակութիւնները։

ԹՂԹԱԲԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

Անգլ. թերթեր, 4 փետր.

ՄԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔ. —Բէքինէն կը հեռագրուի թէ Չինու արտաքին գործոց Խորհուրդին որոշմամբ Եու-Ֆրանկ գետին վրայ գտնուած Նան-Նինկ-Ֆի նաւահանգիստը պիտի բացուի օտարներուն առջեւ։ Նոյն Խորհուրդը նաեւ որոշած է 30 հազար տոլար վճարել ամերիկեան սպաննուած միսիոնար Ֆլիմինկի ազգականներուն։

ՍՊԱՆԻԱ. —Այն լրագրապետները, որոնք արդէն ստորագրուած ներման հրամանագրի մը հակառակ դեռ բանտը կը մնային, այս օրերս ազատ արձակուած են։

—Էմս փոխադրանաւը՝ Քուպայէն առնուած սպանիացի զինուորներով Ազորէսէն դէպ ի Քարթագինա ճամբայ ելած է։

—Սէվիլի առեւտրական սենեակի գումարման միջոցին հետեւեալ երեք որոշումները տրուեցան.

1. Կազմել միութիւն մը բոլոր սպանիական առեւտրական սենեակներէն և անոր որոշումը վերջնական ըլլայ. 2. Միանալ սպանեւամերիկեան առեւտրական սենեակներուն հետ։ 3. Առաջարկել միջազգային միութիւն մը բովանդակ աշխարհի առեւտրական սենեակներուն։ Բաց աստի Սէվիլի առեւտրական սենեակը որոշած է պէտք եղած դիմումները ընել ապրանաց փոխադրութեան ծախքերը քիչցնելու համար։

ԳԱՀԻՐԷԷՆ կը հեռագրուի թէ Քոնոթի դուքսը ամսոյս 10ին պիտի նախագահէ Ասուանի մէջ շինուելիք Ջրամբարի հիմնարկէքին։

ՊԷՐԼԻՆԻ մէջ լուր ստացուած է թէ Պ. Սէսիլ Ռոտս տեսակցութիւն մը ունեցած է Պելճիքայի թագաւորին հետ՝ կ'ենթադրուի որ եզրակացութեան մը յանգած ըլլան, որով Քոնկոյի պետութիւնը մասնակցի Անգլ-Ափրիկեան երկաթուղիներու գիծերու շինութեանց։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ կրթական նախարարը Եէնայի համալսարանին իմաստասիրական ճիւղին պատուակալ տոքթորի աստիճանը ստացած է։

Հեռագիր

ԲԱՐԻԶ, 7 Փետր. — Վերադատութեան վերաբերեալ վիճաբանութիւն կատարուած պահուն, նախարարութիւնը վստահութեան խնդիր պիտի յարուցանէ։

ՖԻԼԱՏԷԼՖԻԱ. — Ամերիկեան Ֆիլատելֆիա յածաւորակին հրամանատարը հրահանգ ստացաւ իր կառավարութեան կողմէ՝ քննութիւն կատարել Սամոայի վերջին դէպքերուն համար։

ԳԱՀԻՐԷ. —Եգիպտոսի պանքան նկատելով որ իր ելմտական գործերը շատցած են, մօտերս պիտի աւելցնէ եղեր դրամագլուխը։

ԼՈՆՏՈՆ. —Սըր Ուիլեէմ Հարքորթ Ֆրանսայի հարաւային ծովեզերքը ուղեւորեցաւ։

—Չինու կառավարութիւնը Լոնտոնի սեղանաւորներէն 2,300,000 ոսկիի փոխառութիւն մը ըրաւ։

ՄԱՏՐԻՏ. — Գաղթային նախարարութիւնը ջնջելու որոշումէն այնպէս կ'երեւայ թէ Սպանիա իր ձեռքը մնացած գաղթավայրերը պիտի ծախէ։

—Քատիքսի մէջ սաստիկ փոթորիկ ծագած է։ Կայծակ իջնելով քանի մը հոգի մեռան ու վիրաւորուեցան։ Գետերը յորդած են։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ. — Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը Ռուսիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ առեւտրական գործակալութիւններ պիտի հաստատէ, որով ամերիկեան ապրանքներուն Ռուսիա ներածումը պիտի աւելնայ։

ՎԻԷՆՆԱ. — Բեգերսպուրկէն կը հաղորդեն թէ ընդհանուր զինաթափութեան դեսպանախորհուրդին գումարման թուականը նորէն յետաձգուեր է, վասն զի Իտալիա կը բողոքէ Պապին հրաւէր ղրկուած ըլլալուն դէմ։

ՊՐՈՒՍԷԼ. —Քոնկոյէն լուր առնուեր է թէ Լօթէր հրամանատարը մեծ յաղթանակ մը տարեր է Մոնթիկալայի մարդակերներուն վրայ, որոնք պարտաւորուեր են հաշտութիւն խնդրելու։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 7 փետր. —Վճռաբեկ ատեանի պատժական ճիւղը աւարտեց Տրէյֆիւսի վերադատութեան քննութիւնը։ Վճիռը քանի մը օրէն պիտի հաղորդուի, վասն զի ատեանը կը սպասէ գաւառները ղրկուած հարցաքննիչ դատաւորներուն վերադարձին։

—Թէեւ խորհրդարանական յանձնաժողովը մերժեց վերադատութեան համար կառավարութեան առաջարկած օրինագիծը, սակայն նախարարութիւնը որոշեց պաշտպանել զայն Երեսփ. Ժողովին մէջ և մերժել հակառակ իմաստով ըլլալիք առաջարկութիւնները։ Վիճաբանութիւնը ուրբաթ օրը պիտի կատարուի։ Դահլիճը վստահութեան խնդիր պիտի յարուցանէ։

ՍՈՖԻԱ. —Պուլկարիոյ նոր Նախարարութիւնը մտադիր է լուծել Սոպրանիէն և մօտերս նոր ընտրութիւն կատարել տալ։

—Իշխանուհիին յուղարկաւորութեան պատրաստութիւնները փութով առաջ կը տարուին։ Եւրոպական բոլոր կառավարութիւնները մասնաւոր ներկայացուցիչներ պիտի ունենան։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ. — Սպանեւամերիկեան հաշտութեան դաշնագիրը Մ. Նահանգաց Ծերակոյտին կողմէ վաւերացաւ 27ի դէմ 57 ձայնով, այսինքն 30 քուէի մեծամասնութեամբ և ոչ թէ 3։

ԼԻՎԸՐՓՈՒԼ. — Բամպակի գինը նորէն բարձրացաւ։ Վերջին գինն է $3\frac{17}{64}$։

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆ

27 Յունուար 1899

Կ. ՊՈԼԻՍ. — Ծանրաչափ 766.

Ջերմաչափ 5.

Օդը ամպոտ։

Կէս օր. — Ժամը 6.30։

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ԴՈՒՐՍ

Ջերմաչափ	Զրոյէն վար	Զրոյէն վեր
Տրապիզոն	—	9
Սելանիկ	—	6
Իզմիր	—	2
Հալէպ	—	—
Էնկիւրիւ	—	1
Պրուսա	—	5
Արխանկել	11	—
Բեդերսպուրկ	17	—
Մոսկուա	10	—
Բարիզ	—	6
Վիեննա	3	—
Օտեսա	10	—
Սոֆիա	3	—
Աթէնք	—	—

Սեւ ծովուն վիճակը Քիլիայի մէջ.— Հանդարտ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	26	03 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	26	12 1/2
Ամէնէն վար գին	»	26	16
Ռումէլիի երկթ. զոյգ.	Ֆր.	117	37
Ամէնէն բարձր գին	»	117	37
Ամէնէն վար գին	»	116	—

ԲԱՑՈՒՄ 27 Յուն.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Գ.	Բ. Կ.	26	08
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	117	75
Օսմանիյէ		429	—
Ռէժի		279	—
Օսմ. Պանքա		13	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օսմ.		5	28
Երկրագործական Պանքա		7	30
Սոս. Օթ. Շանմ է Վալէօն	Ա. Ո.	3	23
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	32
Թրամուէյ բաժնեթ.		732	—
» ժուիսանս		235	—
» պարտաթ.	Ֆր.	499	—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	299	50
Թարափ Կ. Պոլսոյ	»	468	—

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քոնսոլիտէ ութ օրուան	Օ. Ո.	3	—
» մէկ ամսուան	»	—	—
Ռում. երկթ. ութ օրուան	»	—	—
» » մէկ ամսուան	»	—	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	38
Անգլիական ոսկի	»	110	10
Բոլ Էմբէրիալ	»	90	20
Քրիմիք	»	51	05
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	—
Մէթալիք	»	95	30
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	54

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	110	15
» » » չէք	»	111	10
Բարիզ » »	Ֆր.	22	79
» » » չէք	»	22	61
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	56
Վիեննա չէք	Ֆիոր	10	91

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 7 Փետր.

Օսմ. Քոնս. Սէրի Ա.	Ա. Ո.	—	—
» » » Բ.	»	48	—
» » » Գ.	»	28	—
Դ.) բաց.	»	23	69
) գոց.	»	23	69
Փոխառութիւն Գասապա	»	60	—
Օսմ. 3 1/2 %	»	79	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	13	—
Այտընի երկաթուղի	»	11	50
Եգիպտական Միացեալ	»	108	25
Անգլ. Քոնսոլիտէ		111	12
Հելլենական 5 %	»	44	
Մոնոբոլ հելլենական 4 %	»	48	—
Ռանթ » 4 %	»	36	75
Պուլկ. փոխառ. 6 % 1888	»	95	87
» նոր » 6 % 1892	»	93	—
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25	200
Դրամազեղչ	»	3	—

ԲԱՐԻԶ, 7 Փետր.

Օսմ. Քոնս. Սեռի Դ.) բաց.	Ղրշ.	24	—
) գոց.	»	24	—
» » » Բ.	»	48	80
» » » Գ.	»	28	90
Օսմանիէ	»	429	—
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	119	25
Օսմ Ռէժի	»	279	—
Օսմ. Կայս Պանքա	»	584	—
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	102	85
Քրէտի Լիոնէ	»	931	—
Պանք տը Բարի	»	—	—
Սուէզի բաժնեթուղթ	»		
Իտալական Ռանթ	»	94	70
Սպանիական արտաքին	»	53	55
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	150
Դրամազեղչ	»	03	—

ՊԵՐԼԻՆ, 7 Փետր.

Օսմ փոխառութիւն 1888	մարք	112	75
Ռումէլիի երկաթուղի	»	118	35
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	97	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	350

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՔ
ՈՒԹԵՐՈՐԴ ՇՐՋԱՆ
Առեւտրական վարժարանի մէջ

Գիշերօթիկ և ցերեկեայ Առեւտր. վարժարանիս միամեայ շրջանը յաջողութեամբ բոլորելէ յետոյ, անոր ուղղութեան և յառաջդիմութեան վրայ վստահ կը վերսկսիմ կիրակնօրեայ դասախօսութեանցս։

Ութերորդ շրջանի Ա. դասը պիտի ըլլայ Յունվար 31 կիրակի, ժամ 7ին։ Եօթն ամսոյ մէջ (միայն կիրակի օրեր 3 ժամ զբաղմամբ) կ'աւանդուին հետեւեալ կարեւոր ճիւղերը։

1. Վաճառականական գիտելիք. — Առեւտր. թղթոց տեսակները, անոնց կիրառման եղանակը, սեղանաւորական գործողութիւնք, և այլն։
2. Տոմարակալութիւն. —Պարզ տոմար, կրկնատոմար և ընթացիկ հաշիւներ։
3. Հաշուագիտութիւն. — Առեւտուրի մէջ պատահած ընդհ. հաշիւներ։

Ծրագիրը ձրի կը տրուի վարժարանէն։ Վճարումն է ամսական մէկ մէճիտ կանխիկ։

Կահագործութեան արհեստը (մարանկոզ), որ աղքատին հաց ու հարուստին հաճոյք կը պարգեւէ, միայն մէկ տարուան մէջ սորվիլ փափաքողք կը հրաւիրուին տեսակցութեան։ Մեր վարժարանի մէջ արհեստապետ մը ունինք որ հարկ եղած երաշխիքը տուած է մեզ արդէն։ Արհեստի հետեւողք պէտք է ըլլան 15-20 տարեկան և նախակրթական ուսմանց տիրացած։

Դիմել Առեւտր. վարժարան, Բանկալթի, Ճէմիտիէ փողոց։ 227
1—6 Յակոբ Բագրատունի

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ
ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՉԱՓԻ ՎՐԱՅ
Գ. ԵՐԷՆԵԱՆ Ռ. ՄՂՔԵՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ Թիւֆէքճեան խան Ա. յարկ Թիւ 18, 20, 22, 24 վաճառատուները,

Մթերանոցիս մէջ եղանակին յարմար ամէն տեսակ նորաձեւութեամբ պատրաստուած հագուստներ և կերպասներ կը գտնուին, աժան, տոկուն, լաւ ու ճաշակաւոր, որոնք Եւրոպայի մէջ պատրաստուած հագուստներէն աւելի նուրբ և ազնիւ ըլլալով ուրիշ վաճառատուներէ 20 առ % պակաս և գոհացուցիչ են։

Կը խնդրուի արգոյ հասարակութենէն որ հաճին մեր վաճառատունը այցելել և ստուգել որ Պոլսոյ և Ղալաթիոյ տուներուն հետ մրցելու վիճակին մէջ է։

Կանանց համար կօշիկներ ալ կը գտնուին։ Կիրակի օրերը բաց է։
23 ԳԻՆ ՈՐՈՇ 77—150

ՏՈԳԹ. Բ. ՋԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
ՄԱՆԿԱԲՈՅԺ ԿՆԱԽՏԱԲՈՅԺ ԵՒ ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ՋՂԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Որ իր վաղեմի փորձառութեամբը նախածանօթ է ժողովրդեան, մի քանի տարիներէ ի վեր երկար ուսումնասիրութիւններ կատարելէ զկնի ի Բարիզ, այժմ վերադարձած է մայրաքաղաքս, հաստատելով իր բնակութիւնը Բերա, Մէքթէպ-Պայրամ փողոց, թիւ 29 տունը, ուր ամէն օր կէս օրէ վերջ հիւանդ կ'ընդունի, և մասնաւորապէս կը դարմանէ կնոջական և ջղային ամէն տեսակ հիւանդութիւններ։ Հինգշաբթի օրերը միեւնոյն ատեն ձրի կը դարմանէ կարօտեալները։

Նաեւ յաճախորդաց դիւրութիւն ընծայելու համար, Պոլսոյ կողմը ի Գումգաբու Սու-Թէրազի փողոց 9 թիւ տունը երկուշաբթի և ուրբաթ օրերը մինչեւ կէսօր հիւանդ կը դարմանէ։

Ելեքտրաբուժում իր ամեն տեսակներովը, մասնաւոր քննութիւն Ռէօնթկէնեան կատարելագործեալ մեքենայով։
225 16—24

ՕԳՈՒՏ ՄՕՌԻՒ ՋԿԱՆ ՕՃԱՌԱԿ
Կ. Պոլիս, 15 օգոս. 1889
[illegible]
[illegible] Ս. Պօղոս [illegible] ձեր Ձկան Իւղին [illegible] մանկանց [illegible] անօթութեան [illegible] մէջ։
[illegible] ձեր [illegible] գործածութիւնը [illegible]
Տր. Ա. ԱՆՏՐԷԱՍԵԱՆ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակի

ԻԼԱՆ

Իտարէի մէրքէզիյէի ագլամը իլէ ումում Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ մէրքէզլէրինին կէլէճէք 315 սէնէսի լէվազըմընտէն օլարագ Թամ իխթիրիլէճէկի կէչէնտէ իլան գըլընան վէ ֆիեաթը սապրգալար իլէ եաման մէճմուասը 732,105 ղրշ.տան իպարէթ պուլունան էվրագ վէ միւճէլլիտաթ մալզուսա իչուն ճարա խոլէէն մինագասա նիթիճէսինտէ մէյտանը մէզպուրտէ 564000 քիւսիր ղրուշա թէնզիլ կըլընմըշ իսէ մինագասա շէհրը հալը բուդինին 28ինճի բէնճշէնպէհ կիւնինէ գատար թէմտիտ խըլընմըշ օլտուղունտան թալիպ օլանլարըն վէ նումունէ վէ շէրայըթի կէօրմէք արզու էտէնլէրին 100տէ 10 թէէմինաթը նաքտիէէ վէ եախոտ Տէյսաատէթ թիճարիյէ օտասը իլէ մուգավէլէտ մուհարրիրլէրինտէն մուսատտագ քէֆալէթնամէլէր իլէ պիրալէր Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ նէզարէթի իտարէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։
25 քանունը սանի 314 228

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000.000

ՓԻՆԻՔՍ

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութիւն մ՚է՝ որոյ բաժնետէրք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։ Դրամագլուխը և պահեստի գումարը կը հասնի 4,000,000 անգլիական ոսկի։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մէկ գլխաւոր ապացոյցն է 20,000,000 Անգլիական ոսկւոյ գումարն զոր յարգ. վճարած է հրդեհի վնասներուն համար։

ESTABLISHED 1782

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ՚ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոյս, որ ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասները։

Հ. ՍՈՒՐԱՆ և Ընկ. ընդհ. գործակալք Կ.Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ Ծովու եզերաց, Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1

ԿԱՂԱՆԴԻ ԵՒ ԾՆՆԴԵԱՆ ԱՌԹԻՒ ԸՆՏԻՐ ՏՐՈՒԵԼՈՒ ՅԱՐՄԱՐ ԳԻՐՔԵՐ

Նամակներ առ երիտասարդս, երես 131 գին 5 դահեկան։

Նամակներ առ օրիորդս, երես 126 գին 5 դահեկան։

Նամակներ առ նորապսակ ամուսինս, երես 144 գին 5 դահեկան։

Ապացոյց քրիստոնէութեան, երես 462 գին 2 դահեկան։

Ծագումն քրիստոնէութեան, երես 406 գին 5 դահեկան։

Երգեր ու եղանակներ, երես 200 գին 3 դահեկան։

Ճամբորդութիւն (պատկերազարդ), երես 532 գին 8 դահեկան։

Մեծ ճշմարտութիւններ, երես 106 գին 2 դահեկան։

Յովսէփայ պատմութիւնը, երես 154 գին 4 դահեկան։

Նամակներ առ ընտանիս, երես 248 գին 4 դահեկան։

Նամակներ առ մայրս, երես 138 գին 2 դահեկան։

Կեանք և կենցաղ, երես 132 գին 2 դահեկան։

Քրիսթի Հին Նուագարանը (պատկերազարդ), երես 114 գին 2½ դհկ.։

Կենդանաբանութիւն երես 283 գին 5 դահեկան։

Կը ծախուին Պայպըլ Հաուսի Գրատան մէջ ի Ֆինճանճըլար Եօգուշու։ 173

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՟ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

([illegible])

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաներն ալ առանց հանելու կը լեցնեն. ցաւոյ դիմելու և բոլորովին վերցուցանելու պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ. ճաշակաւոր, և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, ոսկիէ, ծամօթքուիւնէ, և ուրիշ նիւթերէ երաշխաւորեալ։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թըմբեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն.

Ց. Գ. Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (ժամը [illegible]) ինչպէս նաեւ ամեն օր, (ժամը [illegible]) հիւանդ. կընդունին Բերայի գործատեղին։

Գաւառացիներ կրնան դիմել իրենց բնակարանն, Նիշ 1 [illegible]։

PAPIER FAYARD ET BLAYN

Կը բուժէ հարբուխը, կուրծքի բոլոր ցաւերը, յօդացաւը, ճմլում, վէրք եւն. Աննման դեղ այտուցներու և կոշտի համար։

Կը գտնուի բոլոր դեղարաններու մէջ. (փնտռել մեր ստորագրութիւնը)։

Լ՚ԱՆՔՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն.

1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 239 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Ջիչի, Կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռուտոլֆ Հօեօս, Դեր-Նախագահ.
» Ժօզէֆ Հօեօս, Կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գօլոման Նաքօ, » » »
» Անթուան Բրոքէշ տ՚Օսթէն.
Թէօտոր Բօնձէն
Ժան տը Վէնէնկ-Ինկէնհայմ

Կառավարութեան Քոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄԻՒՐ, Կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական
Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլուի տուն։
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 176

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆռանք	14 500.000
Պահեստի դրամ	»	26.504.000
Տարեկան հասոյթ	»	58 937.000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ՚ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագիններով։ 572

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անանիտիսխան. 20 21 22

EMULSION SCOTT

ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան իւղն և իփօֆօսֆիթը։ Խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ՚օգնէ։ Աշխարհի բոլոր բժիշկները ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱՒՈՏԸ, ԽՈՒԼԸ (սըրաճա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ՑԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
Ա ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՅ ՅԱՐՁԱԿՈՂ
ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակատար ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՍՐԼ

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Դշ. 26 7 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դշ. 27 8 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ. հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բորտ-Սաիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Քիոս)։
Եշ. 28 9 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Եշ. 28/9 Ինէպօլու, Սինօպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 29 10 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի- 589

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

[illegible] Լիվրբուլ և [illegible]

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնօ
Ումպրիա	7718	Գոթնիա	4581
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2408
Ուրանիա	7268	Ադլաս	2393
Բավոնիա	5587	Սարակոսա	2166
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Սիթիա	4557	Թրինիտատ	1893
Ալէբբօ	2143	Մորոքքօ	1855
Քէտար	1876	Քամբանիա	12950
Շէրպուրկ	1614	Լուքանիա	12950
Գադալոնիա	4845		

Ալէբբօ շոգենաւը, նաւապետ Հէվիթսըն, Լիվրբուլէն հոս պիտի հասնի ընդհ. վաճառքով, դէպի փեբրուար 21 (Ն. Տ.)։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ձ. ՃՕԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալեքսանդրիա խան, Թիւ 401
Ղալաթիա 571

ՄՕՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի, Պօրտօյի, Միջերկրականի և Սեւ Ծովի միջեւ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	
Ռամսէս	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Փարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասաքընի	1500
Մարիօթիս	2500	Կիւլէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և Ընկ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՄՍ ՄՕՍ և Ընկ.
568 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌ

Փոքրիկ տղաքները սնուցանելու եւ անոնց ապագայ առողջութիւնը ապահովելու համար, երբ վեց ամսու ըլլան ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով կըսկըսին սնուցանել զանոնք։ ՖՕՍՖԱԹԻՆը շօքօլաի նման խիստ համեղ է եւ քաղցրահամ եւ արտաքոյ կարգի սննդարար. տղաք մեծ ախորժով կուտեն զայն եւ քանի ուտեն այնչափ կը սնանին կը զօրանան, շուտով ոտքի կ՚ելնեն, եւ փոքրիկներու յատուկ շատ մը հիւանդութիւններու կը դիմադրեն։ Այս սննդարար ուտելիքն՝ տղոց ոսկրները զօրացնելու մասնաւոր յատկութիւն մը ունի եւ միանգամայն կը փրկէ զանոնք փոքրիկներուն համար յաճախադէպ եղած փորհարութիւններէն. մեծապէս կը նպաստէ ակռաներուն շուտով եւ անվտանգ բուսնելուն։ Հազարաւոր փորձեր կը հաստատեն որ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով սնանող տղաք առողջ, զօրաւոր եւ ուժեղ մարդիկ կ՚ըլլան ապագային։

Տղոցմէ զատ, ամէն հասակէ անձինք շօքօլաի եւ կաթով սուրճի տեղ այս պատուական ՖՕՍՖԱԹԻՆը գործածելով, մեծապէս նպաստած կ՚ըլլան իրենց առողջութեան։ Ամէն մեծ նպարավաճառներու, դեղագործներու եւ դեղավաճառներու քով կը գտնուի։

Անոնք որ կանխահոգութիւն ունենան կ՚ուզեն իրենց զաւակներուն մասին, անհրաժեշտ է որ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով սնուցանեն զանոնք։

155 39—44

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Պոլսոյ միջեւ [illegible]

ԺԱՄԱՆՈՒՄ

Փետր. 8 Առտըն Անվերսէն։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղէգի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ՐԷՊՈՒԼ
575 Թօփհանէ, քարափին վրա

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իսկիւտարէն Գատըգիւղ		Գատըգիւղէն Իսկիւտար	
— —	6 50 Պէշիկ.	— —	7 40 Պշկ.
— —	7 55 Պէշիկ.	— —	8 20
— —	8 50 Եշ. Պշ.	— —	9 —
— —	9 35	— —	9 40
2 — Պէշիք.	9 45 Ֆէրպ.	2 25	10 15 Պգկ.
2 30	10 15 Պէշիկ.	3 —	10 30 Ֆէրպ
3 —	10 30 Պգ.	3 30 Վոսփոր	10 40 Պգկ.
3 30	11 — Պգկ.	3 35	11
3 45 Ֆէրպ.	11 — Ֆէրպ.	4 — Պապ.	11 30 Պգկ.
4	11 20	4 30	11 30 Ֆէրպ
4 30	12 —	4 30 Ֆէրպօթ	11 50
5 —		5 5	12 15
5 15 Ֆէրպ.		5 40 Պէշիկ.	
5 30		5 45 Ֆէրպօթ	
5 50 Պէշիք.		6 15 Պշկ.	
6 15 Պէշիք.		7 — Պգկ.	

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւտարէն Գատըգիւղ		Գատըգիւղէն Իսկիւտար	
— —	6 20 Պէշք.	— —	7 5 Պշ. Պգ.
— —	6 50 Պշթ.	— —	7 40 Պշ.
— —	8 — Պշթ.	— —	8 20
— —	8 45	— —	9 —
2 —	9 30	2 20	9 40
2 45	9 45 Ֆէրպ.	2 45	10 15
3 30	10 15	3 30 Վոսփ	10 30 Ֆէրպ.
3 45 Ֆէրպ.	10 35	3 35	10 45
4 15	11 — Ֆէրպ.	4 30 Ֆէրպօթ	11 20
4 45	11 10	4 45 Պէշք.	11 30 Ֆէրպ.
5 15 Ֆէրպ.	11 45	5 30 Պշ., Պգ.	11 45
5 25	12 —	5 45 Ֆէրպօթ	12 15
5 50 Պէշիկ.		6 15 Պէշ.	

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

3 30 Հարէմէն Սալաճագ բացի Կիր.է)
5 — » » բացի Ուր.է
10 40 » »
11 25 » » Ուր. Կիր. ժ. 10.45ին
8 — Կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ բացի Կիր.է
4 30 » » » բացի Ուր.է
10 10 » » Սալաճագ բացի Ուր. Կիր. օրերէ
11 10 » անտի Սալաճագ [Կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին։

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐԿԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ

ԵՒ

ԳԱՂԱԹԻՍԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՒԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45 Իսկիւտարէն Գաղաթաշ Սիրքէճի
5 15 Իսկիւտարէն Սիրքէճի
9 45 Իսկիւտարէն Սիրքէճի
11 — Իսկիւտարէն Սիրքէճի
4 30 Սիրքէճիէն Իսկիւտար
5 45 Սիրքէճիէն Գաղաթաշ Իսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իսկիւտար
11 30 Սիրքէճիէն Գաթ. Իսկիւտար

Ծան.—Օդը միգապատ եղած ատեն շոգենաւները իրենց գտնուած տեղէր պիտի մնան.

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէրթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սառֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարղէլլօ	3709	Ցիրիօ	1735
Արիօսդօ	2377	Տիտօ	4811	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սթէրօ	1200
Պօրոտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրադիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պր ավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	596	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրիւնօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօքիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտաճօ	5540	Օթիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնէթարիօ	4036	Թօրքիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էշադօ	1481	Քլէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2428
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլպինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիրակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2336
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանդօ	2272	[illegible]	1663	Եէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3069	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4233	Կիդանօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Րօմէօ	1789		

Մուրիլլօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Լօրէնցօ շոգենաւը, նաւապետ Ուինկ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ուղղակի Պոլիս գալու համար և ամսոյս 14ին հոս կ՚սպասուի։

Դիմել առ գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՋՕ
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (153)

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՐ

ԱՐՈՒԱՐՁԱՆԻՆ ՏՂԱՆ

Գ.

ՄԱՅՐ ԼԱՆԿԼՕԱՅԻ ՏԱՀԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

16

ԱՆԻԾԵԱԼ ՈՍԿԻՆ

Նոյն ժամուն մեծ Պէնար մայր Լանկլօայի բնակարանէն ներս կը մտնէր։

—Լուռ, ըսաւ անոր մայր Լանկլօա, կամաց խօսինք... աղջիկս կը քնանայ։

Յետոյ դուռ մը ցուցնելով.

Հոն է, իր սենեակին մէջ։ Որչափ պէտք ունէր քունի, Աստուած իմ, որչա՜փ պէտք ունէր... Ես չպառկեցայ. գիշերին մնացած մասը անքուն անցուցի, աչքս բաց, անոր դրանը մէջի գորգին վրայ տարածուած։

Խենթութիւն է, պիտի ըսէք մեծ Պէնար, բայց սրտիս մէջ վախ կար թէ նորէն չգան ձեռքէս չառնեն զաւակս։

Մօնրէյլ գացի՞ք։

—Այո՛, Տօքթէօրը բռնել տուաւ իր սպասաւորը. ամէն բան խոստովանեցաւ. ոստիկանութեան պահականոցը տարին։

—Ըսեմ ձեզի, մե՛ծ Պէնար. պէտք չէ բնաւ գթալ սրիկաներու վրայ. «Թող երթայ զինքն ուրիշ տեղ կախել տայ» ըսելը գթութիւն չէ, տկարութիւն է, վատութիւն...։ Երբ առաջին ոճիրէ մ՚ետեւ յանցաւորը թող տրուի, ուրիշ քան ոճիր կը գործէ։ Պարկեշտ մարդիկը պէտք է զիրար պաշտպանեն փոխադարձաբար. պարտք մ՚է այս։ Այո՛, մե՛ծ Պէնար, երէկ գիշեր ես՝ պարտքս չկատարեցի. պէտք էր արդարութեան ձեռքը յանձնէի Պլէզօն։

—Տիկի՛ն Լանկլօա. կարելի չէր, որովհետեւ աղջկանդ հայրն...

—Լռեցէք, լռեցէք. չեմ գիտեր ի՛նչ տամ հիմա, որպէս զի աղջիկս չիմանար այդ անիծեալ գաղտնիքը. բայց ես յայտնեցի...։ Ա՜հ, այդ թուլեբանութեանս շնորհիւն է որ սրիկան այս ժամուս բանտի մէջ չէ։ Չեմ ուզեր այսուհետեւ լսել անոր անունը. չեմ ուզեր երբեք միտքս բերել այդ ճիւաղը։ Պէտք է որ աղջիկս մոռնայ զայն և այնպէս կարծէ թէ սոսկալի երազ մը տեսած էր։

Բայց նուազ տխուր բաներու վրայ խօսինք։ Ի՞նչ ըսաւ ձեզի Տօքթէօր Մօրան։ Պլէզիս կ՚ապրի, այնպէս չէ՞, Օ՛, պիտի երթանք... բայց նախ կ՚ուզեմ որ աղջիկս իր անուշիկ քունը քնանայ...։ Կուրծքիս վրայ դաշոյն մ՚իսկ դնելով չեն կրնար զիս հարկադրել զայն արթնցնելու։ Տօքթէօրը չէր սպասէր բարի լուրին, այնպէս չէ՞. անշուշտ զարմացաւ մէկէն ի մէկ։

—Մանաւանդ շատ ուրախ եղաւ, տիկի՛ն։ Երբ ըսի իրեն թէ Օր. Պլէզ փափաք յայտներ էր շուտով վերադառնալու իր տունը, սկսաւ ժպտիլ ինծի նայելով, և լսեցի որ «պաշտելի աղջիկ» ըսաւ ինքնիրեն։

—Ամէն մարդ կը սիրէ իմ սիրուն Պլէզս, ըսաւ մայրը խանդաղատ.

—Փոխանակ ինծի ըսելու, ինչպէս որ կ՚սպասէի, «Թէ Պլէզ շուտով վերադառնայ, կ՚սպասեմ», բնաւ բան մը չըսաւ։ Խօսիլ սիրող մարդ չէ, Պ. Մօրան։ Գրիչ մ՚առաւ և սկսաւ գրել։ Վերջապէս աս նամակը գրեց տուաւ ինծի, որպէս զի ձեզի տամ։

—Ա՛, նամակ մը...։ Ակնոցս վրաս չէ, մեծ Պէնար, բայց դուք ինձմէ աւելի գիտուն էք, հաճեցէք կարդալ ինծի։

Մեծ Պէնար բացաւ նամակն եւ հետեւեալ տողերը կարդաց.

«Սիրելի՛ տիկին Լանկլօա.

«Բիւր շնորհակալութիւն ինծի փութով իմացընելնուդ համար թէ ձեր «սիրելի զաւակը գտնուեցաւ։ Ուրախակից եմ ձեզի։ Փութացէք Պլէզի «սիրտը անդորրել իր վաղեմի բարե«կամուհիին վրայ, և ըսէք թէ իր «ազնիւ անձնուիրութեան շնորհիւ «բժշկուած է այսօր. Չեմ ուզեր ծած«կել. ձեր պատուական զաւկին կը «պարտիմ կենացս մէջ կատարուած «ամենէն գեղեցիկ բոյժը։

«Տիկին Մօրան շատ պիտի ցաւի «իր սիրուն կտաւապանէն բաժնուե«լուն վրայ. բայց կը յուսանք թէ «մեզ չի մոռնար և յաճախ տեսնելու «կուգայ մօրը հետ։

«Դուք միշտ պիտի ընդունիք եր«կու անկեղծ բարեկամներէ։

«Կ՚աւարտեմ նամակս ինչպէս որ «սկսայ, վերստին շնորհակալութիւնս «յայտնելով ձեզ։

«Ձեր անձնուէրը
«ՏՕՔԹՕՐ ՄՕՐԱՆ»։

Մայր Լանկլօա չծածկեց տօքթէօրին նամակէն զգացած մեծ գոհունակութիւնը։

—Սքանչելի՛, ըսաւ, այս նամակն աղջկանս համար գեղեցիկ անակնկալ մը պիտի ըլլայ երբոր արթննայ։ Ալ չպիտի բաժնուի ինձմէ, քովս պիտի մնայ։ Ա՛հ, այս անգամ բոլորովին իմս է, բոլորովի՛ն իմս։ Եւ Լէոնթին Լանտէ, Ռոպէյի խենթը, գտնուած ու բուժուած, հրաշք մը չէ՞։ Ի՛նչ ուրախութիւն տիկին Տէշարմի համար։ Այս գիշեր, տունս մտած միջոցիս կ՚ուզէի գրել իրեն. Պլէզ չթողուց. կ՚ուզէ որ դեռ քանի մը օր բան մը չըսեմ անոր։ Կ՚երեւի թէ ամենափոքր թուլեբանութիւնը մեծ դժբաղդութեան մը պատճառ կրնայ ըլլալ։ Ես չեմ հասկընար այս բանը, բայց Պլէզ այսպէս կ՚ուզէ, ես ալ բան մը չեմ ըսեր։

Երբ մեծ Պէնար մեկնեցաւ, մայր Լանկլօա կամացուկ մը բացաւ աղջկանը սենեակին դուռը, և գլուխը ներս երկնցընելով նայեցաւ. Պլէզ կը շարունակէր քնանալ անմեղ մանկութեան հանդարտ քունովը։ Սիրուն գլուխը շնորհալի կերպիւ մը մէկ թեւին վրայ դրած, միւս գեղեցիկ թեւն ալ, մինչեւ ուսը մերկ, անկողնին քովէն վար կախած, սիրալի պատկեր մը ձեւացուցած էր։ Նոյն միջոցին Պլէզ անուշ երազ մը կը տեսնէր անշուշտ. վասն զի վարդագեղ շրթունքով բերանը կը ժպտէր. Երազներուն հրեշտակը, անկողնին սնարը նստած, արդեօք կը կը բանա՞ր այն քօղն, որուն ետին կը պահուըտի անծանօթը, և աստեղազարդ երկինքի մը մէջ կը կարդացնէ՞ր այն հրաշալի գիրքը, որուն մէջ Աստուծոյ ձեռքը կանխաւ գրած է ամէն մարդոց նախասահմանեալ բաղդը կամ ճակատագիրը։

Մայր Լանկլօա տեսակ մը հիացումով կը դիտէր իր աղջիկը։

Որչափ գորով, ո՜րչափ խանդակաթ սէր իր սքանչացման մէջ։

Վայրկեան մ՚ետքը նորէն կամացուկ մը գոցեց դուռը։

—Քանի մ՚անգամ փափաք եկաւ պագնելու, ըսաւ ինքնիրեն. բայց վախցայ որ կ՚արթնցընեմ։ Արթննալուն կը պահեմ։

Եւ մեղմիկ քայլերով, անձայն եւ լռին, տնական գործերուն զբաղեցաւ։

(Շարունակելի)